

ĐÀO TẠO KỸ NĂNG LÃNH ĐẠO DÀNH CHO THANH THIẾU NIÊN

Đà Nẵng, ngày 03 tháng 10 năm 2021

Nội quy lớp học

**Vào lớp trước
15 phút**

**Bật camera trong
suốt giờ học**

**Trang phục
lịch sự**

**Hoàn thành
bài tập về nhà**

**Sử dụng icon
tương tác**

**Giơ tay khi
muốn phát biểu**

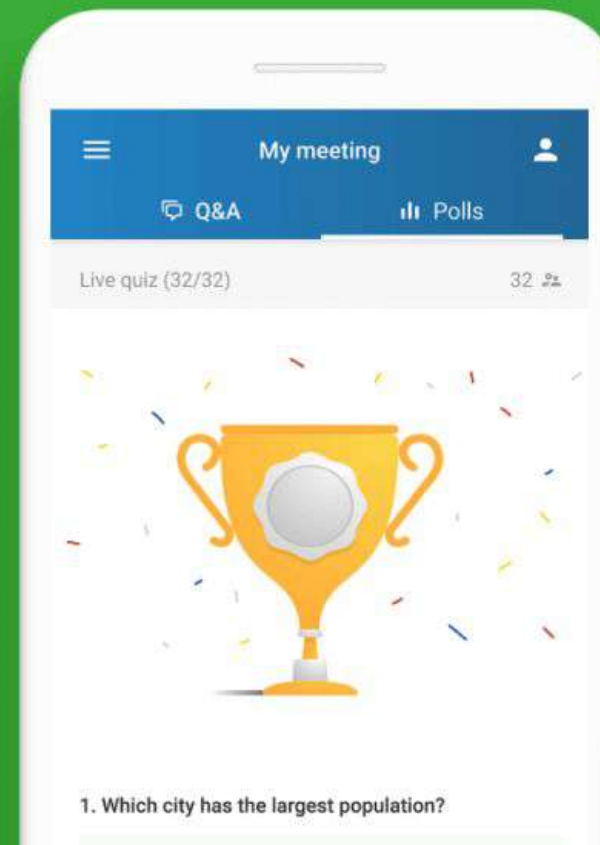

**Tập trung
nghe giảng**

Ôn tập kiến thức buổi 2

Slido
Quizzes

slido

A child is sitting at a table, drawing on a white sheet of paper with black and yellow markers. The child's hand is visible, holding a yellow marker. The paper has several large, abstract black scribbles. In the foreground, there are several other markers of various colors (yellow, green, blue, purple, orange) scattered on the paper. The child is wearing a white t-shirt with a cartoon character on it. The background is slightly blurred, showing a wooden table and a grey chair.

CHẶNG 04

KỸ NĂNG QUẢN LÝ ÁP LỰC & THỜI GIAN

Mục tiêu học kỹ năng quản lý áp lực & thời gian

01

Giúp con biết cân bằng giữa việc học và việc chơi

02

Giúp con biết cách sử dụng một số công cụ để quản lý thời gian

03

Giúp con chọn được điều quan trọng khi gặp áp lực/ có nhiều việc xảy ra

Nội dung

01. ĐỊNH NGHĨA

02. XÁC ĐỊNH THỨ TỰ ƯU TIÊN

03. CÁC CÔNG CỤ

04. XỬ LÝ ÁP LỰC

The image features the word "FINN" constructed from colorful LEGO bricks. The letter 'F' is made of purple bricks, 'I' is orange, 'N' is green, and the second 'N' is also green. The background is split diagonally from the top-left to the bottom-right, with a yellow section on the left and a white section on the right. Several individual LEGO bricks in orange, blue, green, and purple are scattered around the main word.

01. ĐỊNH NGHĨA

**Cả lớp cùng nhắm mắt
lại trong 1 phút, rồi tự
mở mắt ra?**

**Có bạn mở mắt khi được 30s,
40s, 60s, 70s.... Tại sao mỗi
bạn lại mở mắt ở mỗi thời
điểm khác nhau? Bài học bạn
nhận ra là gì?**

Định nghĩa

- 1. Quản lý thời gian là gì?** Là cách sử dụng và kiểm soát thời gian hiệu quả để chúng ta đạt được mục tiêu trong công việc và cuộc sống (cuộc sống có **ý nghĩa**)
- 2. Bản chất:** Quản lý thời gian chính là quản lý bản thân chúng ta. Nói cách khác QL TG là Quản lý cuộc đời. (Quản lý năng lượng, Quản trị cân bằng...)

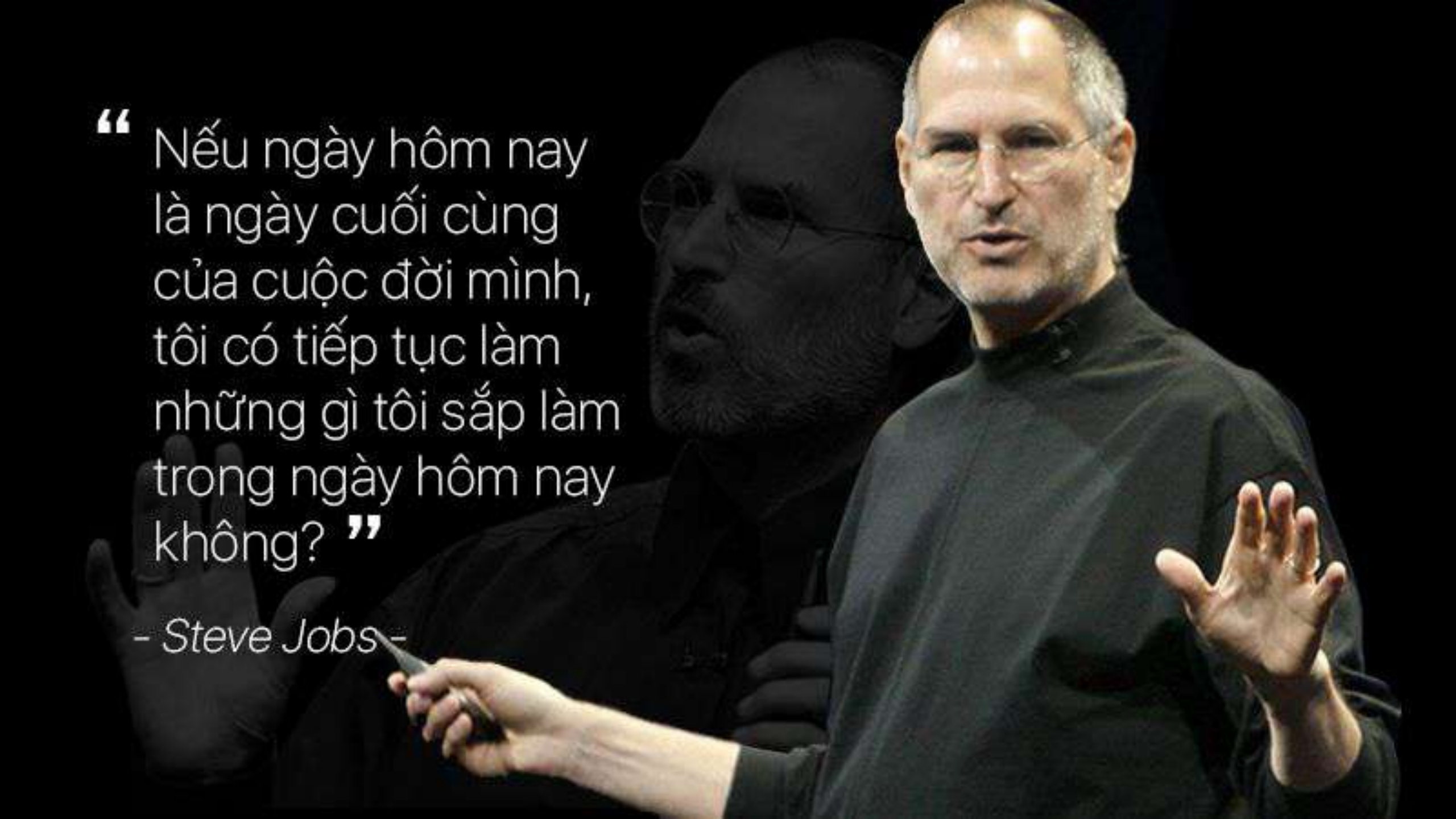

Thời gian có các đặc tính sau:

- Là nguồn lực quý giá nhất của con
- Không thể tái tạo hoặc lấy lại
- Không thể tồn kho
- Là món quà công bằng của thượng đế cho nhân loại

Con được tặng 2 tỷ (86.400 USD) và được yêu cầu xài hết trong 1 ngày, con xài ra sao?

A photograph of Steve Jobs on stage, wearing his signature black turtleneck and glasses. He is gesturing with his hands while speaking. The background is dark, and there is a semi-transparent black silhouette of him behind him. A quote is overlaid on the left side of the image.

“ Nếu ngày hôm nay
là ngày cuối cùng
của cuộc đời mình,
tôi có tiếp tục làm
những gì tôi sắp làm
trong ngày hôm nay
không? ”

- Steve Jobs -

Cảm giác về thời gian

Thời gian trôi nhanh

- Khi chú tâm hoặc rất thú vị với các hoạt động đang diễn ra

Thời gian trôi chậm

- Khi chán nản với các hoạt động
- Tâm trạng không vui hoặc khi sợ hãi

Vai trò của QLTG đối với cá nhân

- Có nhiều thời gian cho việc phát triển bản thân
- Tăng cường sức khỏe
- Nâng cao chất lượng cuộc sống
- Cải thiện và nâng chất lượng các mối quan hệ có ý nghĩa với gia đình, người thân, bạn bè
- Vui chơi giải trí
- Đời sống tinh thần thoải mái

02.

XÁC ĐỊNH THỨ TỰ ƯU TIÊN

Ma trận quản lý thời gian

Gấp

Sức khoẻ, việc tự học
tập, mối quan hệ gia
đình, xã hội...

Phần lớn gây khủng hoảng vì
là những điều quan trọng
đến hạn như: ngày mai thi
học kỳ mà con chưa học học

**Không
quan trọng**

**Quan
trọng**

Tám chuyện với bạn bè,
lướt facebook, tiktok...

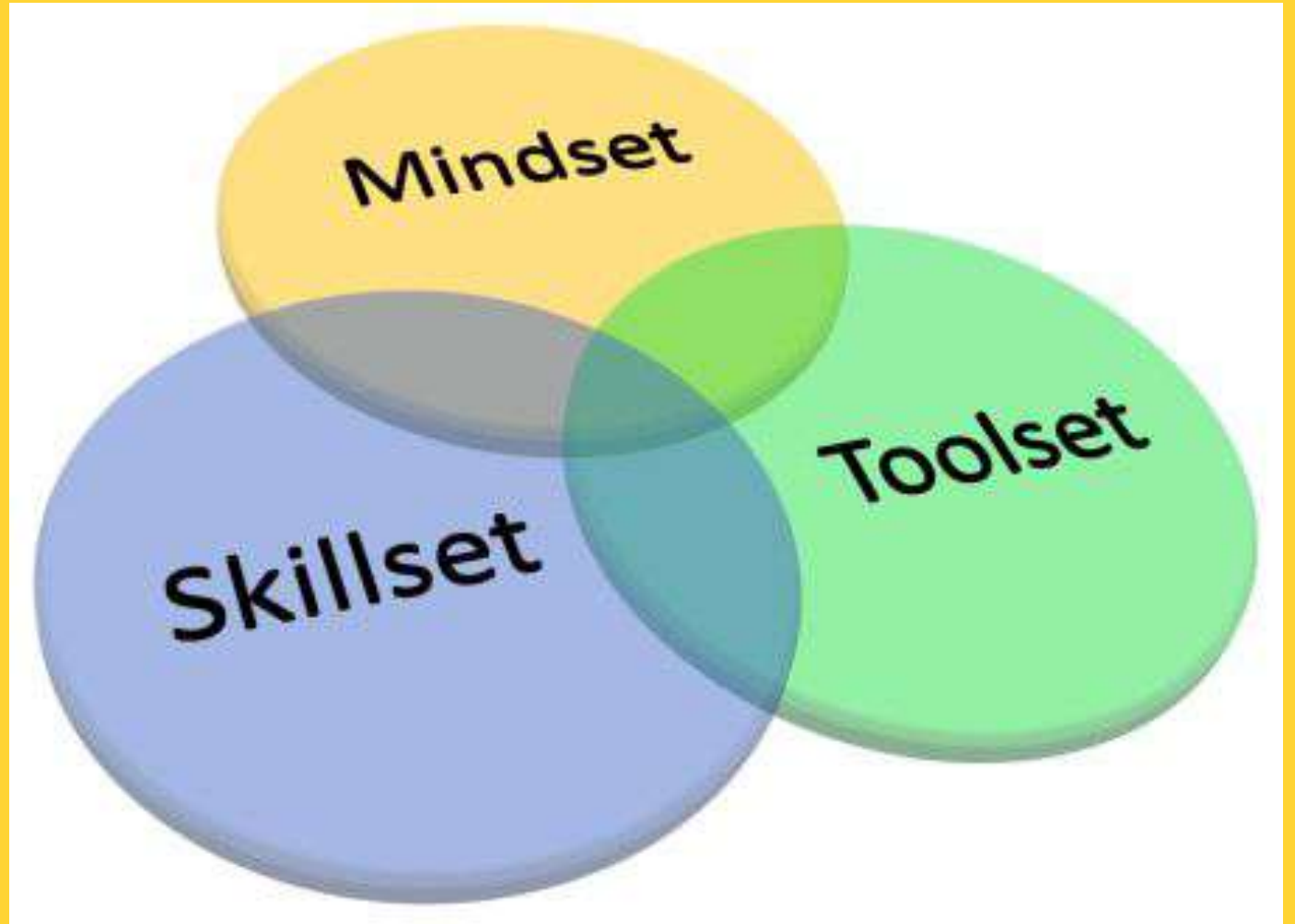
Những việc hàng ngày của
con như nấu ăn, dọn nhà...

Không gấp

The image features the word "FAMILY" constructed from colorful LEGO bricks. The letter 'F' is made of purple bricks, 'I' is orange, 'M' is green, and 'Y' is also green. The background is split diagonally from the top-left to the bottom-right, with a yellow section on the left and a white section on the right. Several individual LEGO bricks in orange, blue, green, and purple are scattered around the main word.

03.
CÁC CÔNG CỤ
HỖ TRỢ

- **To Do List**
- **Bảng Kanban**
- **Pomodoro**
- **Kế hoạch**
- **Thoát trì hoãn**
- **Năng suất**
- **Tập trung**

Con có bao nhiêu con Ếch?

Name :

Date :

THINGS TO DO TODAY

☐	_____		
☐	_____		
☐	_____		
☐	_____		
☐	_____		
☐	_____		
☐	_____		
☐	_____		
☐	_____		
☐	_____		
☐	_____		
☐	_____		
☐	_____		
☐	_____		
☐	_____		
☐	_____		
☐	_____		

www.pkgvn.com

NÓI ĐƯỢC - LÀM ĐƯỢC

- Cần điền vào To Do List trước khi đi ngủ (tốt nhất) hoặc ngay khi vừa ngủ dậy (khởi dậy năng lượng cho ngày mới).
- Trong ma trận Eisen Hower, con sẽ ghi tất cả công việc vào trong ngày vào ToDoList với thứ tự:
 - a. Việc quan trọng và khẩn cấp
 - b. Việc quan trọng và không gấp
 - c. Việc ít quan trọng nhưng khẩn cấp
 - d. Việc ít quan trọng + không gấp: cân nhắc từ bỏ hoặc hạn chế tối đa
- Các Con Ếch của con nên được liệt kê vào nhóm a
- Mỗi lần làm xong 1 việc vui lòng cầm bút gạch ngang
- Nhớ ghi chép khoảng thời gian hoàn thành

TO DO LIST

Đến cuối ngày còn việc chưa xong thì sao? Đây là một trong những điều làm mất năng lượng nhất và khiến con được thôi thúc phải hoàn thành ngay lập tức. Nếu không thể hoàn thành, hãy viết chúng thành những dòng đầu tiên của ngày tiếp.

Vấn đề sẽ không tự nhiên mất đi mà xác suất cao sẽ trở thành con ếch. Đừng để có nhiều ếch.

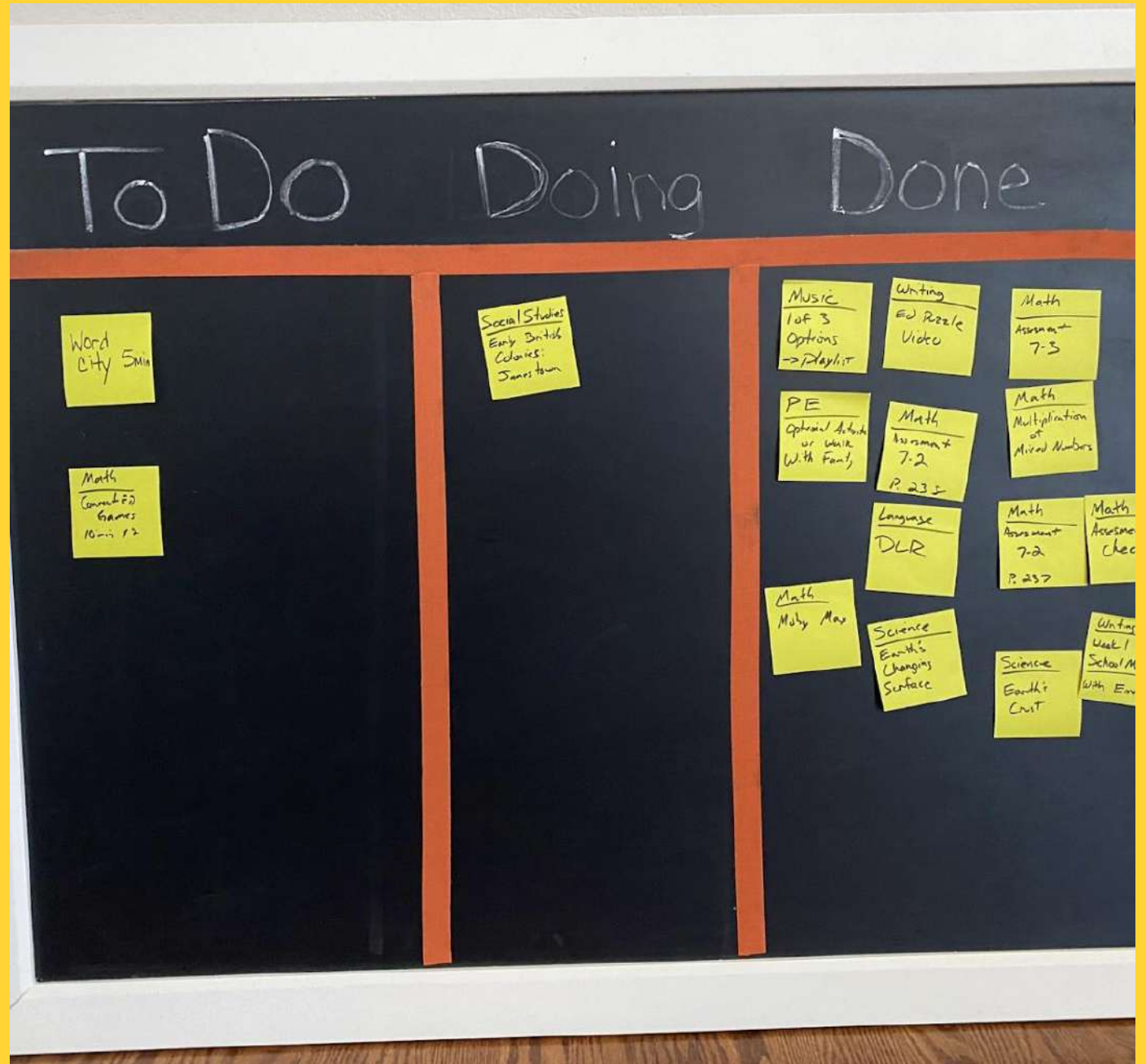
OHAY.TV

TO DO LIST

- Too Many To-Do's
- How We're Making Lists
- Too Much Time
- ? Unknowns & Changes

Bảng Kanban

Bảng Kanban sẽ gồm 3 cột: việc cần làm (TO DO), việc đang làm (DOING), việc đã hoàn thành (DONE). Chú ý cột "việc đang làm" chỉ được 1 công việc duy nhất, và chuyển từ trái sang phải đến khi hoàn thành (áp dụng tốt trong làm việc nhóm, dự án và quản lý việc cá nhân)

Pomodoro

Não bộ chỉ tập trung và làm việc tốt trong 25 phút, do đó chúng ta cài đặt chế độ tập trung làm việc/ học tập trong 25 phút liên tiếp rồi lại nghỉ 5 phút, rồi làm tiếp. Sau 3 chu kỳ thì nghỉ 15 phút. Con có thể đặt đồng hồ hoặc đặt mua quả cà chua như hình.

Kế hoạch

- Hãy nhớ rằng, 10 phút lập kế hoạch có thể tiết kiệm 1 tiếng thực thi
- Con có thể lập kế hoạch tháng, tuần, quý hoặc theo từng dự án
- Đảm bảo rằng những đầu mục công việc được liệt kê đầy đủ và có đủ nguồn lực thực hiện chúng

03 LOẠI NGƯỜI TRÌ HOÃN VÀ GIẢI PHÁP

1. **RELAX:** luật số 2
2. **RESPONSIBILITY:** sashimi (+ luật số 2)
3. **GENIUS:** 03 câu hỏi thần kỳ

Năng suất

- Đọc hiệu quả
- Ghi chép
- Ghi nhớ
- Kỹ năng IT
- Luôn mang theo sách bên mình
- Nói KHÔNG
- Sắp xếp gọn gàng

5 nguyên tắc của sự tập trung

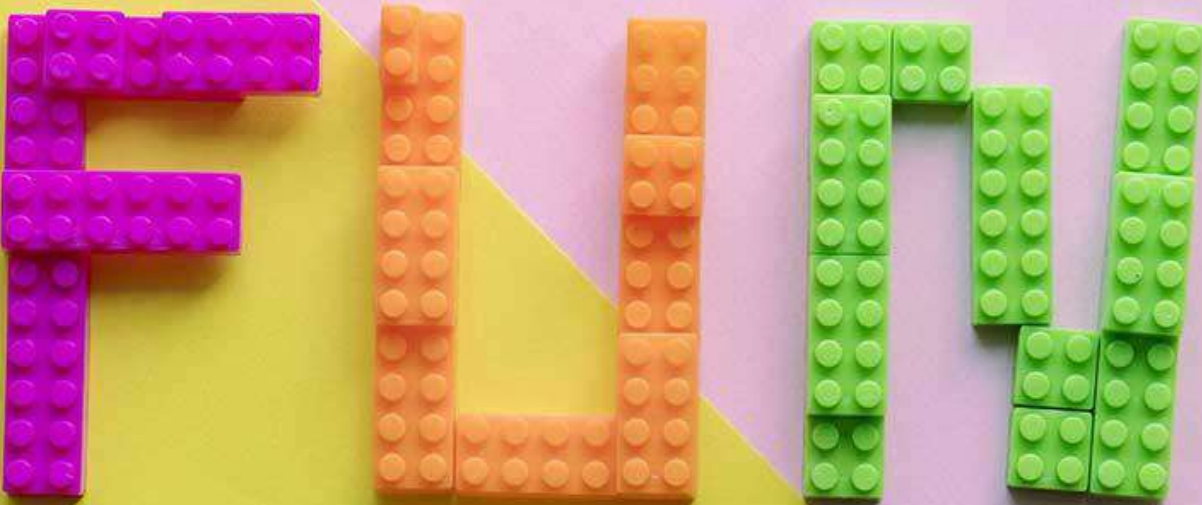
**01. Chỉ làm một việc trong một thời gian
(tránh đa nhiệm)**

**02. Tránh tác nhân gây ảnh hưởng: quản lý
chuông điện thoại, tiếng ồn xung quanh**

**03. Tạo môi trường tập trung: không gian
yên tĩnh, giờ sinh học, nghe nhạc không lời...**

**04. Sinh hoạt bản thân điều độ: ngủ đúng
giờ, tập thể dục, ăn uống lành mạnh..**

**05. Tập luyện sự tập trung: đọc sách, lắng
nghe, kỷ luật...**

04.
XỬ LÝ ÁP LỰC

ÁP LỰC CỦA CON ĐẾN TỪ ĐÂU

01

**Áp lực
gia đình**

02

**Áp lực
thành tích**

03

**Áp lực
ngang hàng**

04

**Áp lực
xã hội**

NGUYÊN NHÂN GỐC RỄ

01

Tình yêu

02

**Sự trông chờ
chiến thắng**

03

**Nhu cầu
đồng đẳng**

04

**Nỗi sợ
khác biệt**

GIẢI PHÁP

A young child is sitting at a table, focused on drawing on a white sheet of paper. The child is wearing a white t-shirt and is holding a yellow marker with a black tip. The paper is covered with various scribbles and lines drawn with markers. Several other markers in different colors (yellow, green, blue, purple, orange) are scattered on the table around the drawing. The background is slightly blurred, showing a wooden table and a grey chair.

CHẶNG 05
KỸ NĂNG
GIAO TIẾP

Mục tiêu học kỹ năng giao tiếp

01

**Giúp con nhận thức
đúng đắn về vai trò
của kỹ năng giao tiếp**

02

**Giúp con nói người khác
muốn nghe và nghe để
người khác muốn nói**

03

**Giúp con giao tiếp
hiệu quả và ấn
tượng hơn**

Nội dung

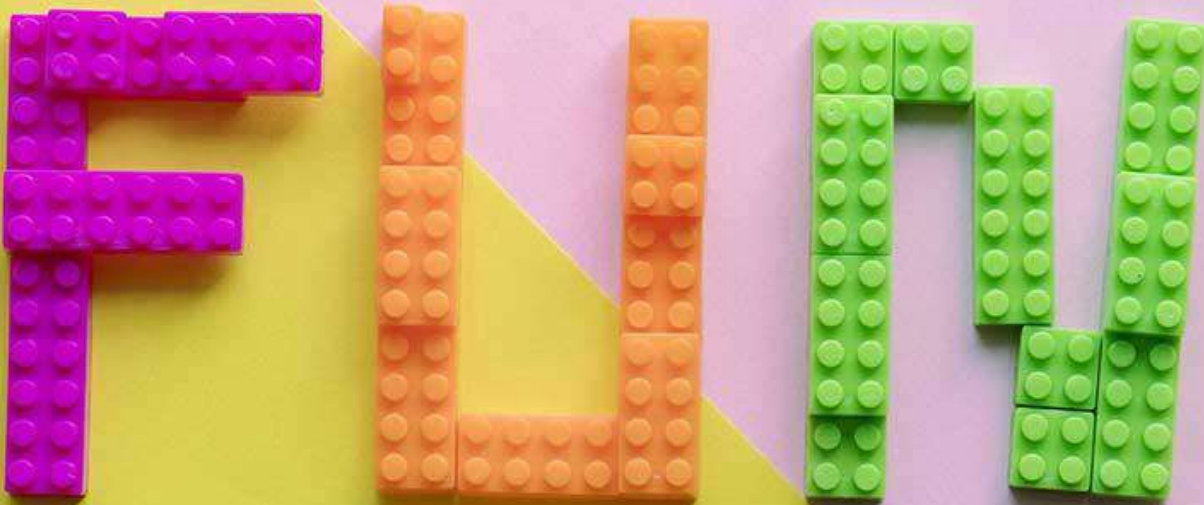
01. TỔNG QUAN

02. NÓI VÀ NGHE TRONG GIAO TIẾP

03. CHO VÀ NHẬN PHẢN HỒI

04. PHƯƠNG PHÁP LUYỆN TẬP

01.

**TỔNG QUAN VỀ KỸ
NĂNG GIAO TIẾP**

Mỗi bạn gõ vào bảng

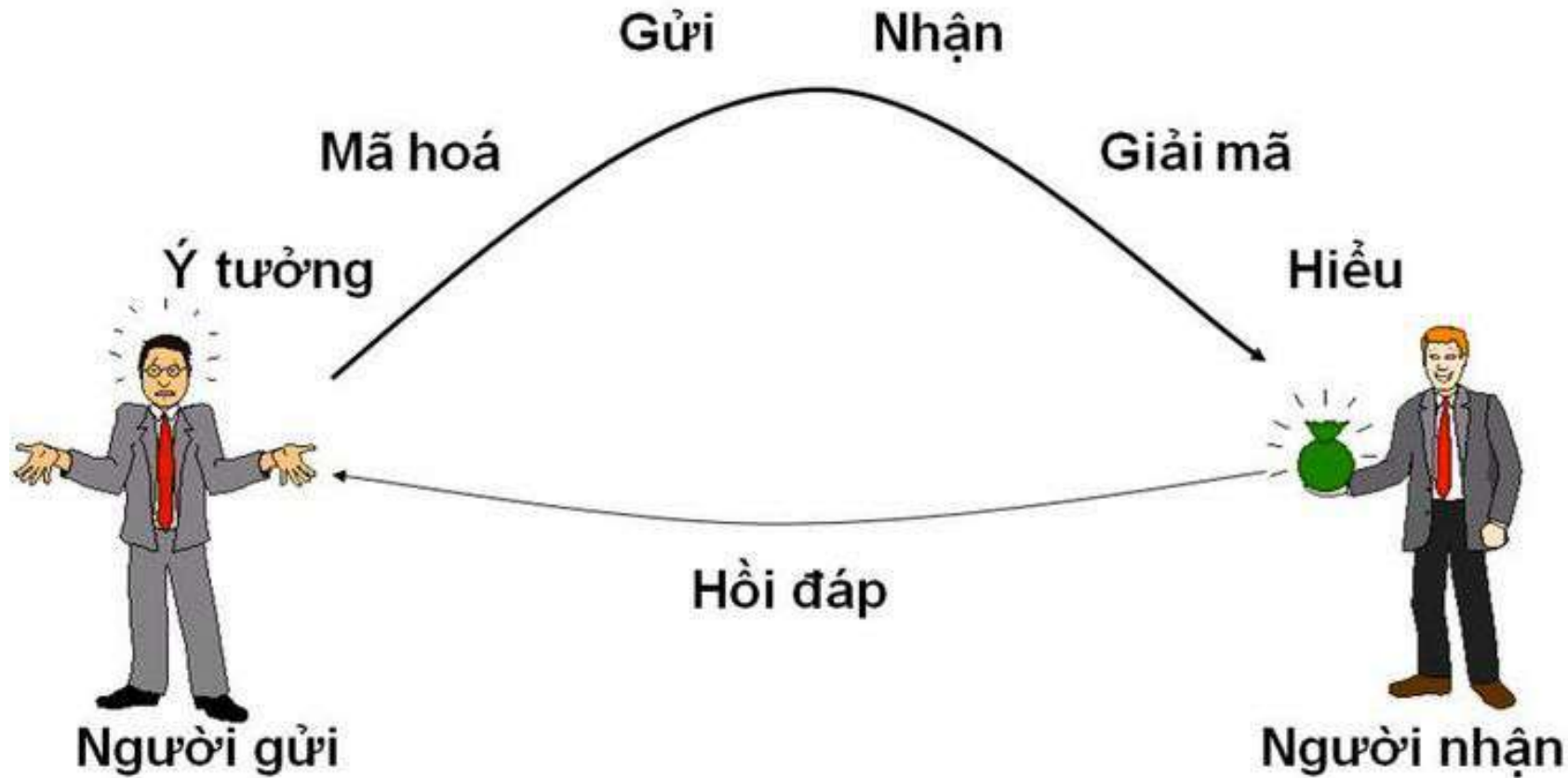
padlet.com **03 lý do tại sao**

chúng ta cần phải giao tiếp

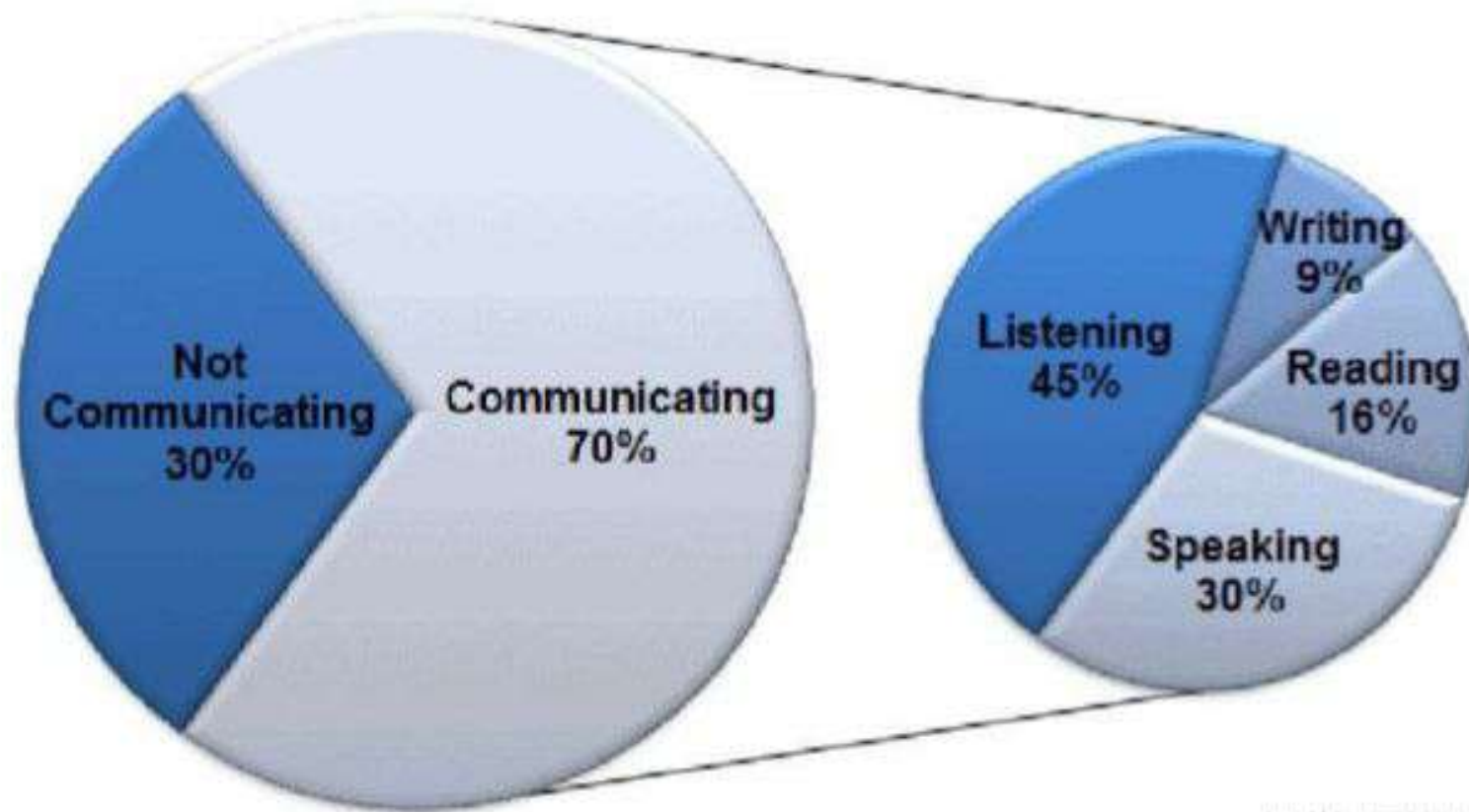
Định nghĩa

- **Kỹ năng giao tiếp** là một tập hợp những quy tắc, nghệ thuật, cách ứng xử, đối đáp được đúc rút qua kinh nghiệm thực tế hằng ngày giúp mọi người giao tiếp hiệu quả thuyết phục hơn khi áp dụng thuần thục kỹ năng giao tiếp.
- **Kỹ năng giao tiếp** đã được nâng lên thành nghệ thuật giao tiếp bởi trong bộ kỹ năng này có rất nhiều kỹ năng nhỏ khác như kỹ năng lắng nghe, kỹ năng thấu hiểu, kỹ năng sử dụng ngôn ngữ cơ thể, kỹ năng sử dụng ngôn từ, âm điệu...
- Để có được kỹ năng giao tiếp tốt đòi hỏi người sử dụng phải **thực hành thường xuyên**, áp dụng vào mọi hoàn cảnh mới có thể cải thiện tốt kỹ năng giao tiếp của mình.

Quá trình giao tiếp

Time Spent Communicating

<http://about.me/ajoyoung>

Based on the research of: Adler, R., Rosenfeld, L. and Proctor, R. (2001) *Interplay: the process of interpersonal communicating* (8th edn), Fort Worth, TX: Harcourt.

BUT WE'RE "TALKING" MORE THAN EVER

 73,000,000,000

Text messages sent per day

 188,000,000,000

Emails sent per day

WE JUST DON'T SPEAK ANYMORE

32%

of people would rather communicate via text than over the phone

51%

of teens would rather communicate digitally than in-person, even with their friends

1 in 4 socialize more online than in person

PHÂN LOẠI

TRỰC TIẾP

Nguồn hình: UNICEF VN

PHÂN LOẠI

GIÁN TIẾP

**Một người có thể hình
thành nên giao tiếp ???**

CÁC PHƯƠNG TIỆN GIAO TIẾP

1. Giao tiếp bằng ngôn ngữ

Lời nói

Chữ viết

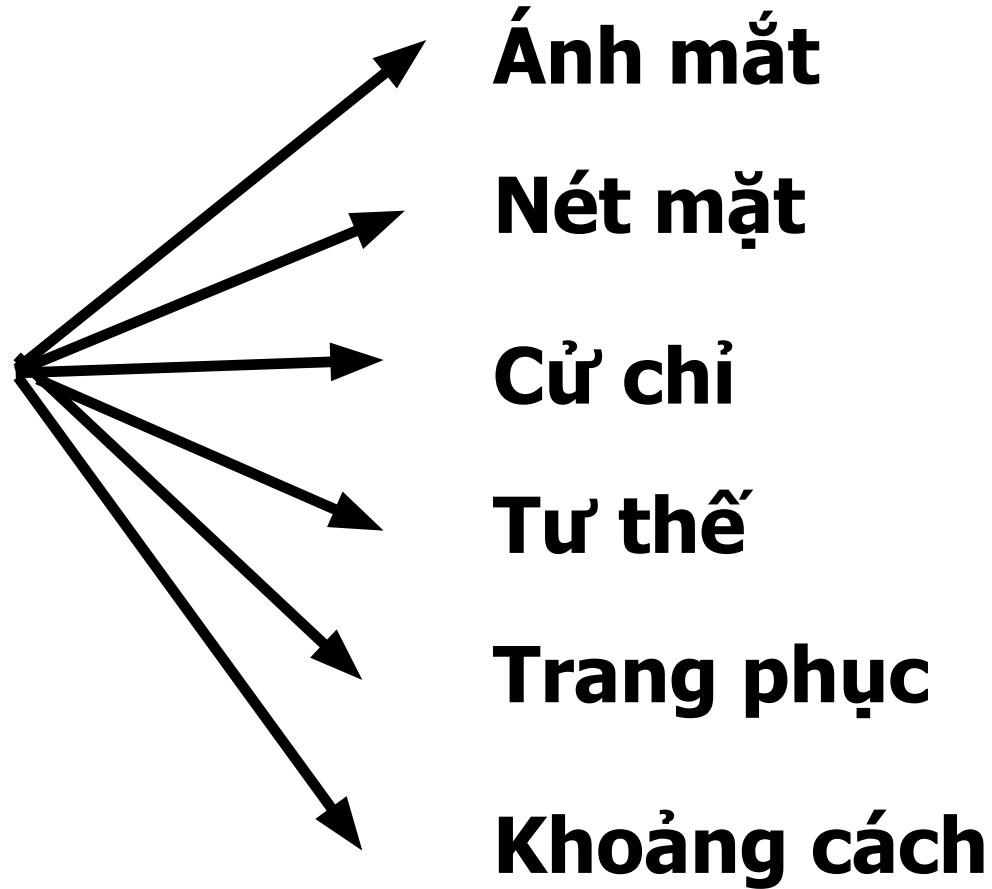

Hình ảnh

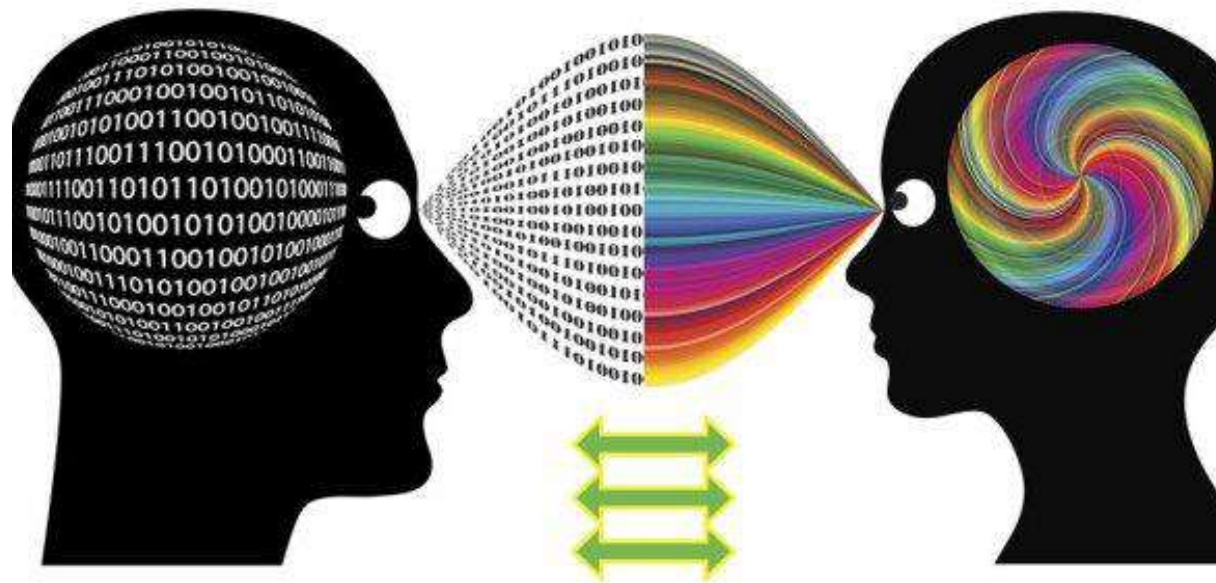

CÁC PHƯƠNG TIỆN GIAO TIẾP

2. Giao tiếp phi ngôn ngữ

Các yếu tố ảnh hưởng đến giao tiếp

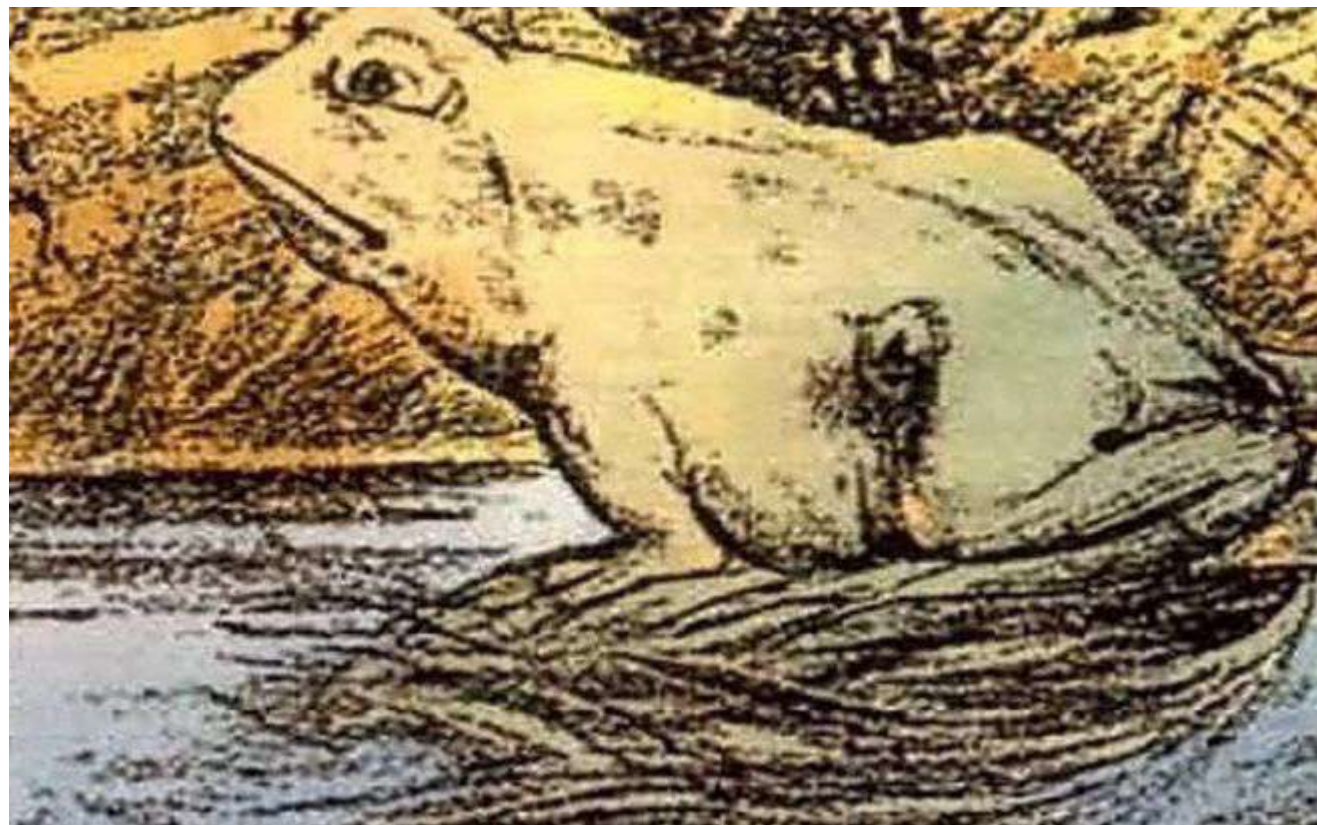

**Nhận thức cá nhân và cách mỗi người tự
nhận định giá trị bản thân**

BÀ GIÀ HAY CÔ GÁI?

CON GÌ ĐÂY?

TRẦN NHÀ HAY SÀN NHÀ?

TRẠNG THÁI CẢM XÚC

BỐI CẢNH

CHÊNH LỆCH QUYỀN LỰC

Lắng nghe chọn lựa

Độ tin cậy

Quá tải

**Con đánh giá một người mới
gặp qua yếu tố nào?**

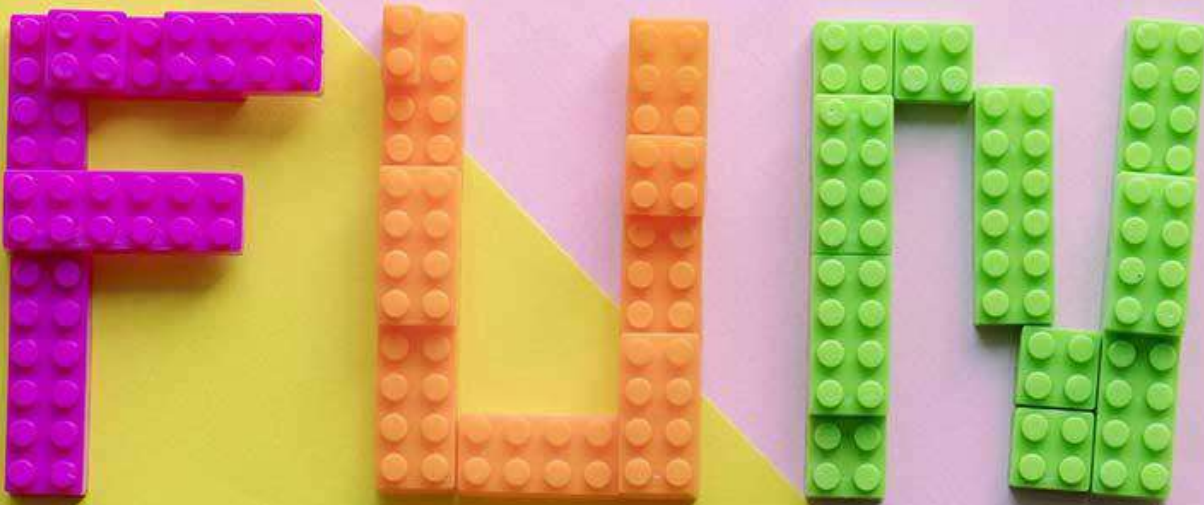
Công thức 7 giây - 30 giây

- **7 giây tạo ấn tượng ban đầu:** ăn mặc có gọn gàng không? móng tay, râu ria, mắt có lơ đãng? chú ý mùi mồ hôi, cơ thể...
- **30 giây tạo ấn tượng về nội dung và năng lực:** cách mở đầu, chào hỏi, cười, giới thiệu bản thân có gì đặc biệt, có thu hút? Điều này quyết định người gặp có muốn tiếp tục nói chuyện hay làm bạn với mình

Nguồn hình: UNICEF VN

**Vậy con cần chuẩn bị gì để có ấn
tượng tốt? chọn 3 điều**

02.
NÓI VÀ NGHE
TRONG GIAO TIẾP

Vai trò của các nhà lãnh đạo, nhà quản lý là tạo ảnh hưởng, thúc đẩy **THÀNH VIÊN TRONG NHÓM** để họ giỏi hơn, cống hiến nhiều hơn tạo ra kết quả to lớn hơn (đạt mục tiêu thông qua người khác)

THỬ THÁCH của các **CON** là gì?

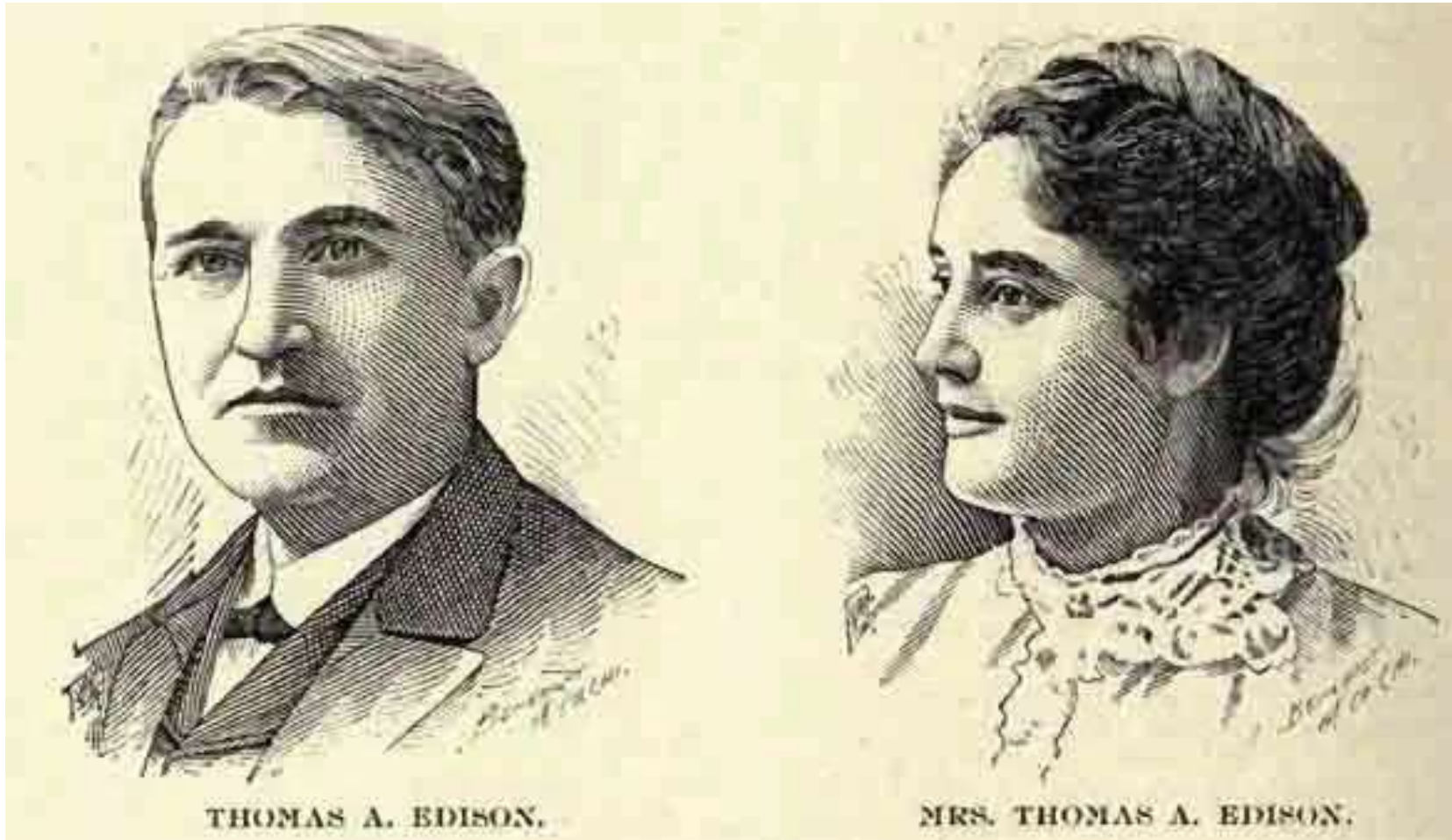
Điều gì giúp con ảnh hưởng người khác và lãnh đạo họ hiệu quả hơn?

Ngôn ngữ

Trò chuyện

Lời của người mẹ Thomas: “Con trai bà là một thiên tài, và ngôi trường này quá nhỏ bé để có thể dạy cậu ấy. Hãy mang con trai bà về và tự dạy cậu ấy.”

Nội dung thực tế của bức thư: “Con trai bà là một đứa thiếu năng. Chúng tôi đã hết cách có thể dạy cậu bé. Cậu bé đã bị đuổi học.”

Trò chuyện

- Tiếng nói của lãnh đạo
- Ngôn ngữ của con có giá trị, ý nghĩa và trọng lượng
- Thể hiện “con người lãnh đạo” của con

Trò chuyện là hoạt động hằng ngày để biểu lộ và trao đổi các ý kiến cá nhân

Phân loại trò chuyện

Rời rạc

Kết nối

Trò chuyện rời rạc

- Xa cách nhau
- Nói vô vị, tẻ nhạt
- Không có lắng nghe
- Thông tin thiếu chính xác
- Không tế nhị
- “Công kích”
- “Đến người khác” chứ không phải “Với người khác”

Trò chuyện kết nối

- Không phải là một bài giảng đạo hay hô hào rỗng tuếch
- Cùng trao đổi quan điểm và nhận thức
- Xây dựng niềm tin và mối quan hệ
- Mọi người cùng tham gia
- Kì hăm đánh giá vội vàng
- Sử dụng logic
- Chân thật

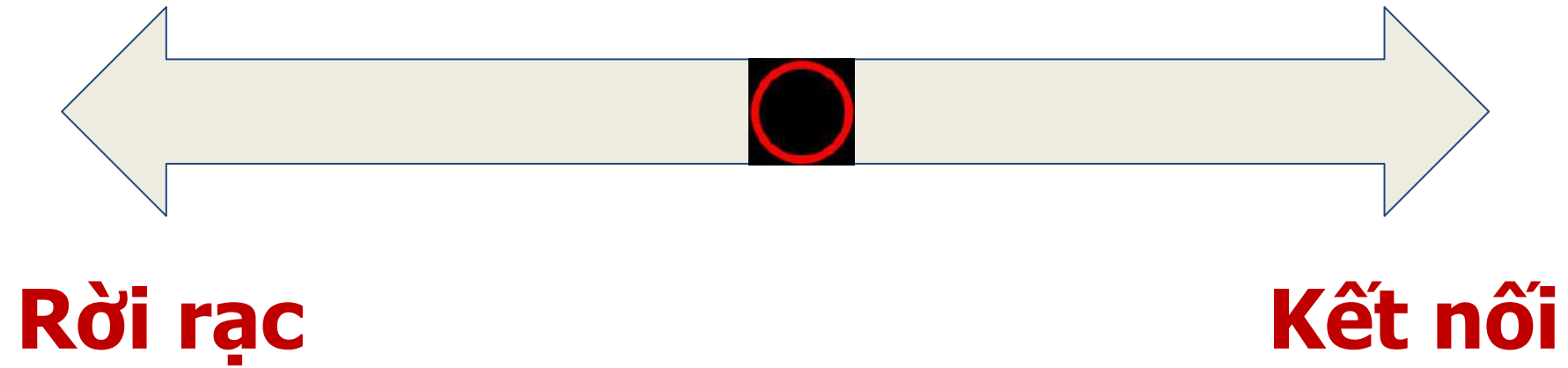

Tác dụng của trò chuyện

- **Hàn gắn khoảng cách giữa những người khác nhau về giá trị, quan điểm và xuất xứ**
- **Thể hiện ưu tiên, cách con đánh giá người khác, những suy nghĩ trong đầu con**
- **Có thể tạo đoàn kết/chia rẽ**
- **Mang mọi người lại gần nhau/ xa nhau**
- **Xoá bỏ khác biệt chính trị**

Con đang ở đâu?

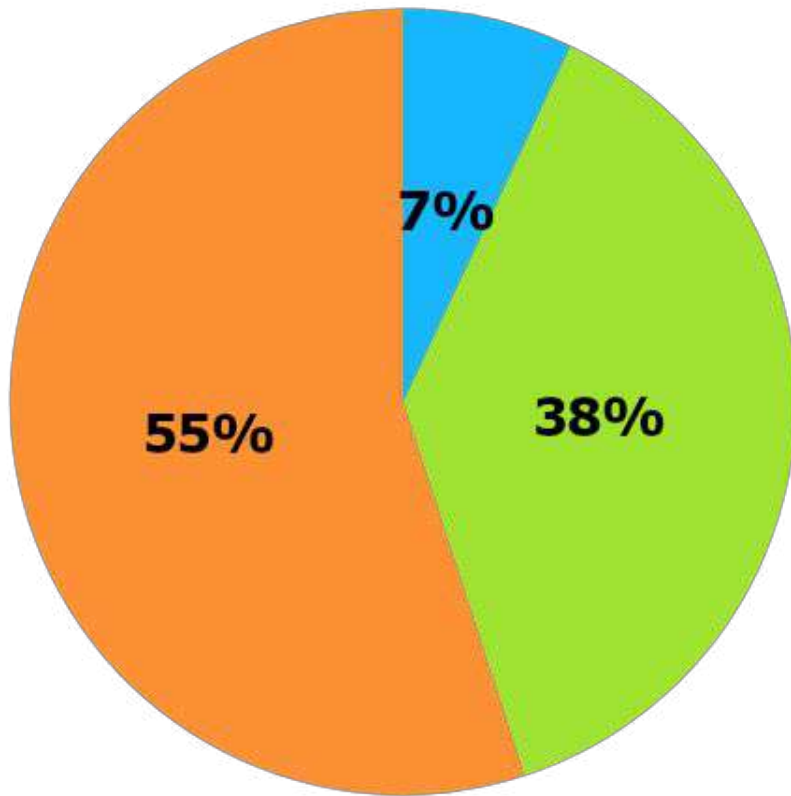

**Không thể gọi là 1 cuộc hội
thoại nếu chỉ có 1 người nói**

-- Charles Schwab --

Nói để người khác muốn nghe

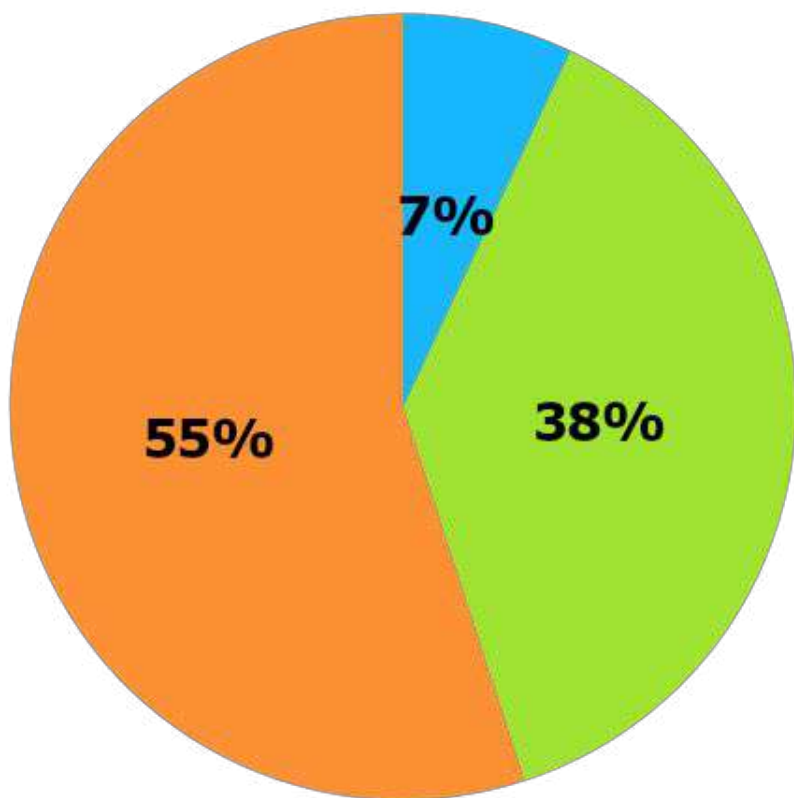
Công thức 7 - 38 - 55

Nội dung chiếm 7%: cần tập trung vào thông điệp chính, nói súc tích và dùng ngôn ngữ đúng đối tượng, ví dụ nói với ba mẹ khác nói với bạn bè

Nói để người khác muốn nghe

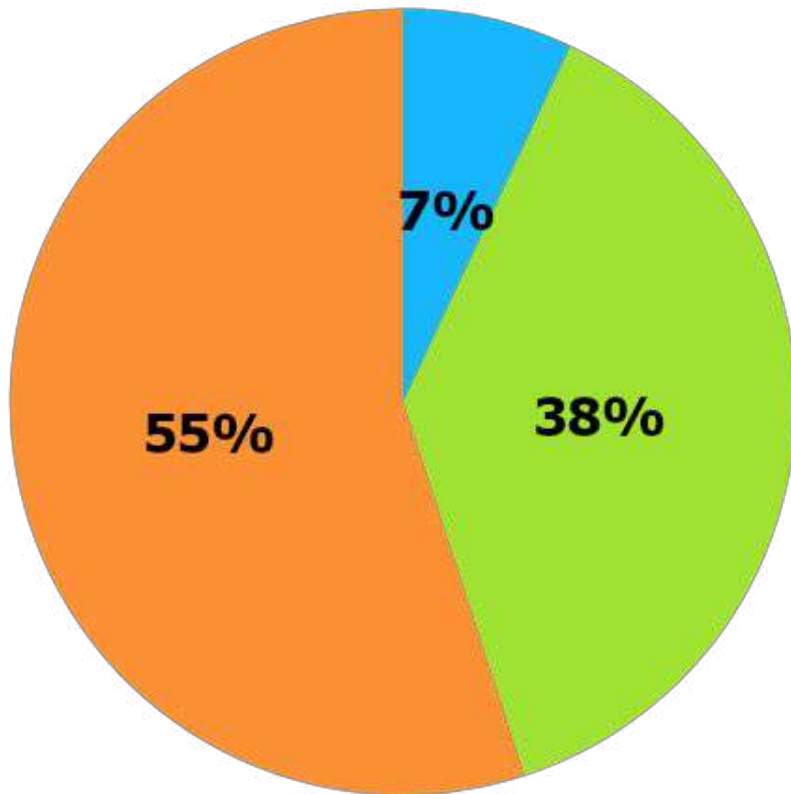
Công thức 7 - 38 - 55

Giọng điệu chiếm 38%: cần chú ý đến tốc độ nói không quá nhanh hoặc quá chậm, cường độ nói vừa to hay nhỏ, cao độ: nhấn vào từ khoá muốn nói, có thể dừng lại sau khi đặt câu hỏi, hoặc muốn người nghe suy nghĩ.

Nói để người khác muốn nghe

Công thức 7 - 38 - 55

Ngôn ngữ cơ thể chiếm 55%: nên cần chú ý đến cách đứng, ngồi, ánh mắt, biểu cảm lúc nói, bàn tay thể hiện thông điệp muốn truyền tải

NHỮNG LƯU Ý KHI NÓI

- Ngôn từ rõ ràng, dễ hiểu
- Tổ chức suy nghĩ mạch lạc sẽ giúp con diễn đạt logic, thuyết phục
- Hạn chế sử dụng ngôn ngữ tiêu cực hoặc năng lượng xấu
- Cần giữ được sự tập trung cao độ vào cuộc hội thoại, giữ ánh mắt đúng chỗ
- Kết hợp với lắng nghe, con có thể tạo ra những câu hỏi mở để giúp người đối diện có hứng thú trò chuyện
- Tư thế, cử chỉ của con phù hợp với hoàn cảnh, đối tượng

Dzụ Dzì Dzậy ???

Tôi biết là bạn tin bạn hiểu những gì bạn nghĩ là tôi đã nói, nhưng tôi không chắc là bạn nhận biết được những gì bạn nghe không phải là những gì tôi muốn nói tới.

(I know that you believe you understand what you think I said, but I am not sure you realize that what you heard is not what I meant)

Từ đó dân gian chúng ta có câu: HIỂU ĐƯỢC CHẾT LIỀN

Yêu cầu căn bản

- Tập trung đúng chủ đề
- Tránh quá tải thông tin. Ngắn gọn, đầy đủ.
- Tránh sử dụng từ chuyên môn sai đối tượng
- Chuẩn bị kỹ nội dung sẽ trao đổi

Luôn nhớ: *phần lớn thất bại trong giao tiếp là do chúng ta quên mất mục tiêu*

**Đặt câu hỏi khiến người nói
muốn chia sẻ thêm:
từ khoá+ như thế nào**

05 cấp độ của lắng nghe

01. Nghe phớt lờ:

Giống như không nghe gì cả, nhìn lơ đãng không tập trung hoặc chăm chú vào việc khác. Đây là mức độ tệ nhất của việc nghe, thiếu tôn trọng người khác và chính mình.

05 cấp độ của lắng nghe

02. Nghe giả vờ:

Người nghe cho rằng cái mình đang nghe là không cần thiết hoặc không đồng tình và không muốn nghe, nhưng vì sợ hay tỏ ra lịch sự mà tỏ ra đang lắng nghe nhưng thực tế không nghe gì cả.

05 cấp độ của lắng nghe

03. Nghe chọn lọc:

Chỉ nghe những cái mình thích và quan tâm. Các thông tin khác đều bỏ ngoài tai.

05 cấp độ của lắng nghe

04. Nghe tập trung:

Người nghe tập trung sự chú ý và tâm trí để nắm bắt và lưu giữ thông tin.

05 cấp độ của lắng nghe

05. Nghe thấu cảm:

Cấp độ cao nhất của việc nghe, đến đây có thể gọi là lắng nghe. Người nghe không chỉ tiếp nhận thông tin bằng tai mà còn bởi trái tim, kể cả những thông tin chưa được nói ra thành lời. Người nghe đặt mình vào vị trí người nói để cảm được tâm tư tình cảm, suy nghĩ, năng lượng của người nói; nghe tích cực, nghe chân thành.

Kỹ thuật lắng nghe

- Im lặng, 3 phút mỗi ngày
- Mixer: mỗi khi âm thanh hỗn loạn, tập đếm xem có bao nhiêu loại âm thanh (cà phê Long)
- Bật/ chọn 1 âm thanh nào đó và tập trung 3 phút
- Tâm thể nghe (bị động – chủ động, tiết giảm – mở rộng, tranh cãi – thấu cảm)
- RASA: Receive – Appreciate – Sumarise – Ask: nhận thông tin – bày tỏ sự cảm kích – tóm tắt – hỏi

1. Nhìn vào người đang nói
2. Không ngắt lời
3. Tập trung vào việc thấu hiểu:
 - Tại sao người đó nói như vậy?
 - Cảm xúc lúc này của họ là gì?
4. Xác định nhu cầu tại thời điểm nói
 - Người nói muốn gì?
 - Tại sao?
5. Kiểm soát cảm xúc bản thân
6. Tạm dừng phán xét
7. Tóm tắt lại những đoạn nói chuyện chính
8. Đặt câu hỏi để làm rõ
9. Luôn ưu tiên lắng nghe

Lãnh đạo lắng nghe

The image features a background split diagonally from the top-left to the bottom-right. The upper-left portion is a vibrant yellow, while the lower-right portion is a soft, light purple. Scattered across this background are numerous small, colorful LEGO bricks in shades of orange, blue, green, and pink. On the left side, the number '03' is constructed from these bricks: the '0' is made of pink bricks, the first '3' is made of orange bricks, and the second '3' is made of green bricks. To the right of the number, the text '03. CHO VÀ NHẬN PHẢN HỒI' is displayed in a large, bold, black sans-serif font. The text is arranged in three lines: '03.' on the top line, 'CHO VÀ NHẬN' on the middle line, and 'PHẢN HỒI' on the bottom line. The overall composition is clean and modern, with a focus on color and geometric shapes.

Ai trong số chúng ta đang chơi tennis?

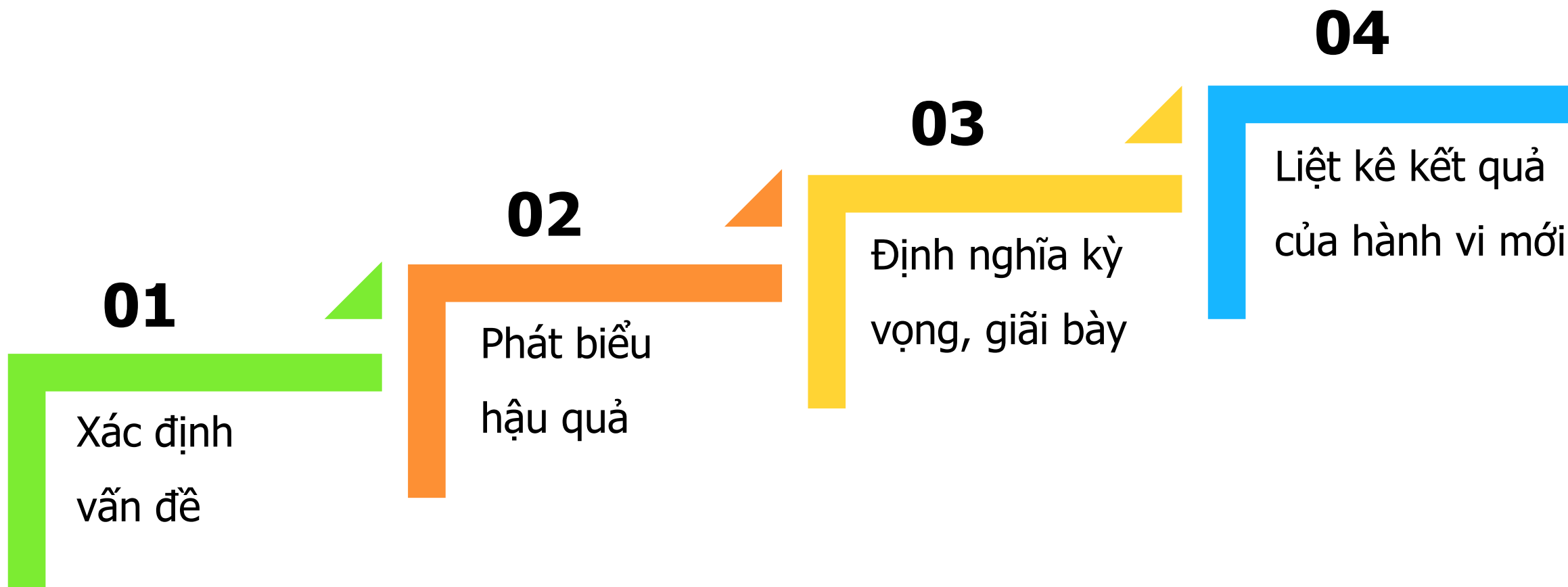

Phản hồi (FEEDBACK) là gì?

4 BƯỚC CHUẨN BỊ FEEDBACK

Identify - State - Define - Name

Mẫu phản hồi

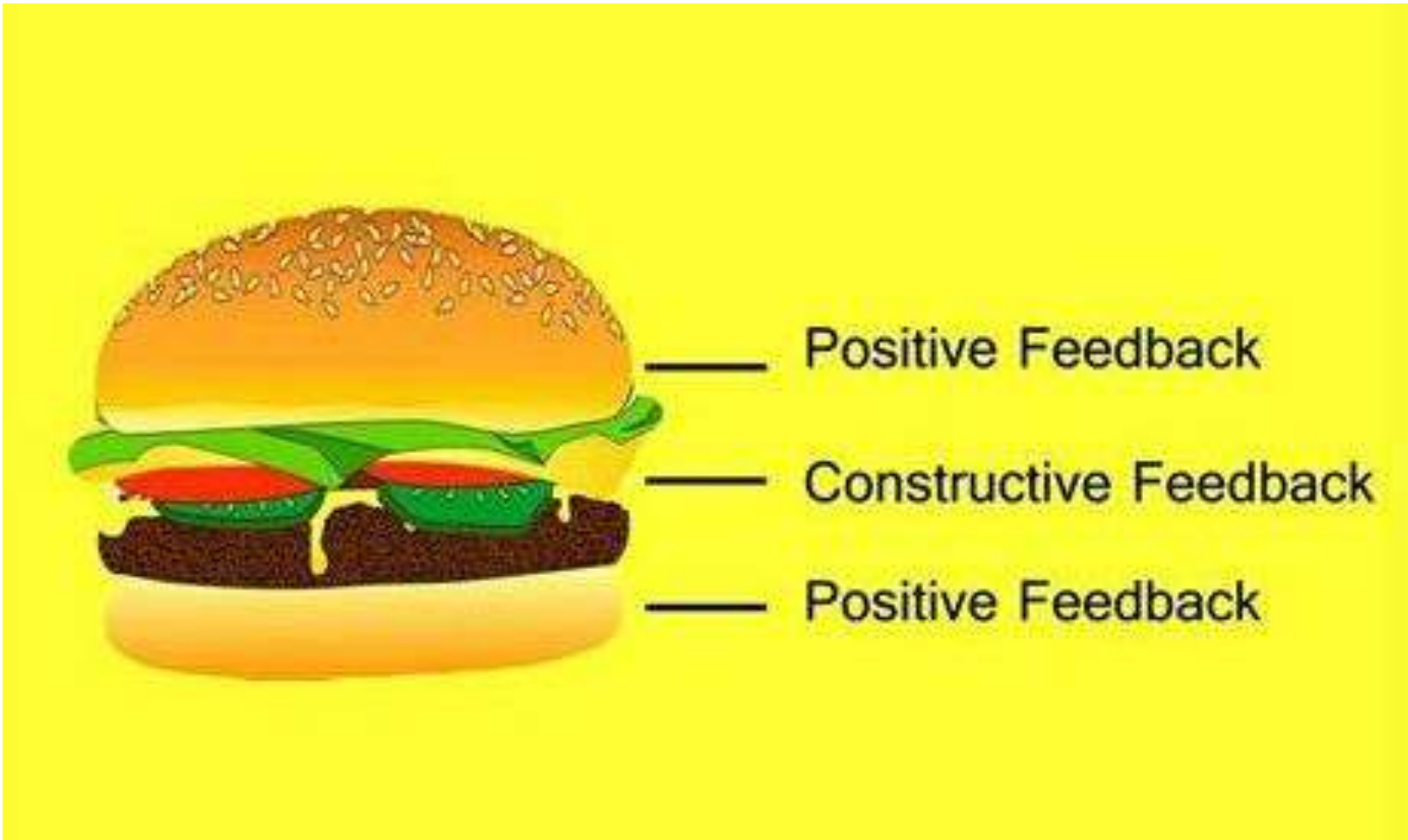
- Nam, mình muốn trao đổi với bạn về việc trễ deadline của bạn, thay vì 10h sáng nay xong việc thì bây giờ đã 15h chiều vẫn chưa xong phần thu thập thông tin trong dự án của chúng ta
- Tình hình này sẽ ảnh hưởng đến phần việc tiếp theo của Nữ và khiến cả nhóm chúng ta không thể hoàn thành dự án.
- Tôi thực sự mong muốn rằng những phần việc tiếp theo bạn cần tăng tốc và lấy lại khoảng thời gian bị hụt mất này.
- Điều này sẽ khiến cả nhóm đánh giá cao nỗ lực của bạn và chúng ta sẽ có 1 dự án thành công

Khen ngợi nếu có tiến bộ

- Ghi nhận sự cải tiến
- Có thông tin chi tiết cụ thể
- Khích lệ người khác
- Quan sát nhiều hơn

Một mẫu phản hồi khác

Con là người nhận phản hồi

- Cảm ơn vì đã phản hồi
- Kiểm tra thông tin
- Cam kết điều chỉnh nếu trách nhiệm thuộc về mình
- Phản biện nếu feedback chưa đúng
- Giữ thái độ đúng đắn trong mọi tình huống

Lưu ý: feedback là thực sự cần thiết để đảm bảo chúng ta thành công trong giao tiếp lẫn làm việc nhóm

The background features a light purple surface with a diagonal lime green section on the left. Scattered across the surface are several colorful LEGO bricks in shades of orange, blue, green, and purple. Some bricks are arranged to form the letters 'F', 'L', and 'W' in their respective colors. The text '04. PHƯƠNG PHÁP LUYỆN TẬP' is displayed in a bold, black, sans-serif font on the right side of the image.

04.
PHƯƠNG PHÁP
LUYỆN TẬP

Hướng dẫn 01

LÀM CHỦ CẢM XÚC

**DON'T PROMISE
WHEN YOU'RE HAPPY.
DON'T REPLY WHEN
YOU'RE ANGRY AND
DON'T DECIDE WHEN
YOU'RE SAD .**
KUSHANDWIZDOM

Hướng dẫn 02

4 MỆNH ĐỀ QUYỀN LỰC:

Luôn bắt đầu bằng “Nghe có vẻ hay/ thú vị”

1. Hãy kể rõ hơn giúp mình.
2. Tại sao con lại nói vậy?
3. Tại sao con lại làm như vậy?
4. Tại sao con lại hỏi như vậy?

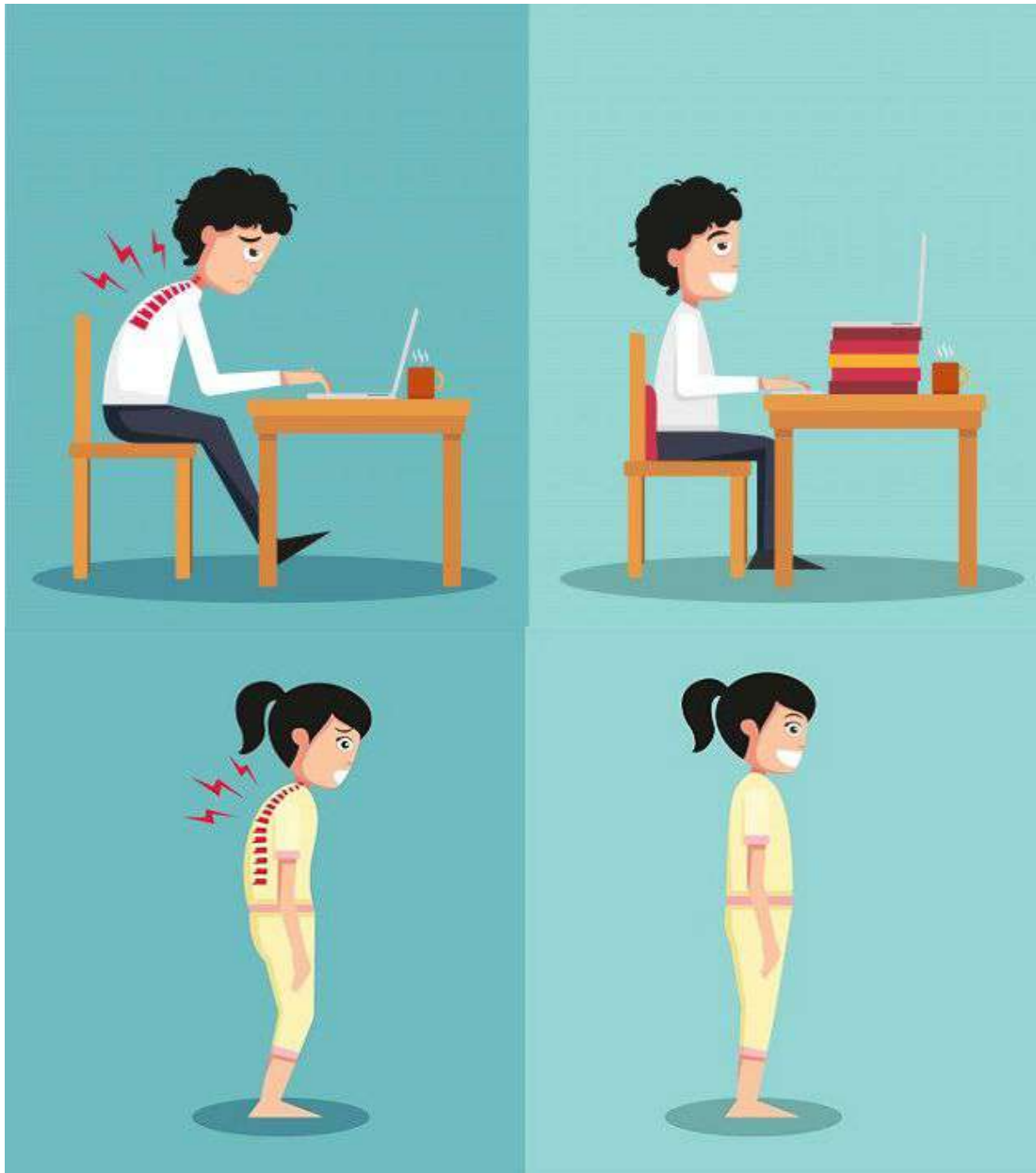
Hướng dẫn 03

Tư thế bản thân con có thể giúp con kiểm soát được cảm xúc cá nhân.

**Tập luyện sự tự tin qua dáng đi:
đứng thẳng sát tường để đầu, vai
và gót chân thành đường thẳng,
tạo phong thái tự tin**

Đi – đứng – ngồi

Tập biểu hiện khuôn mặt tích cực: mắt nhìn thẳng người nói, tập cười khi có thể tạo hài hước, dí dỏm

Nguồn hình: UNICEF VN

Tập ngôn ngữ hình thể: sử dụng hai bàn tay bắt lại để trước bụng, mở bàn tay theo nội dung nói và không dùng ngón trỏ, úp tay, vòng tay

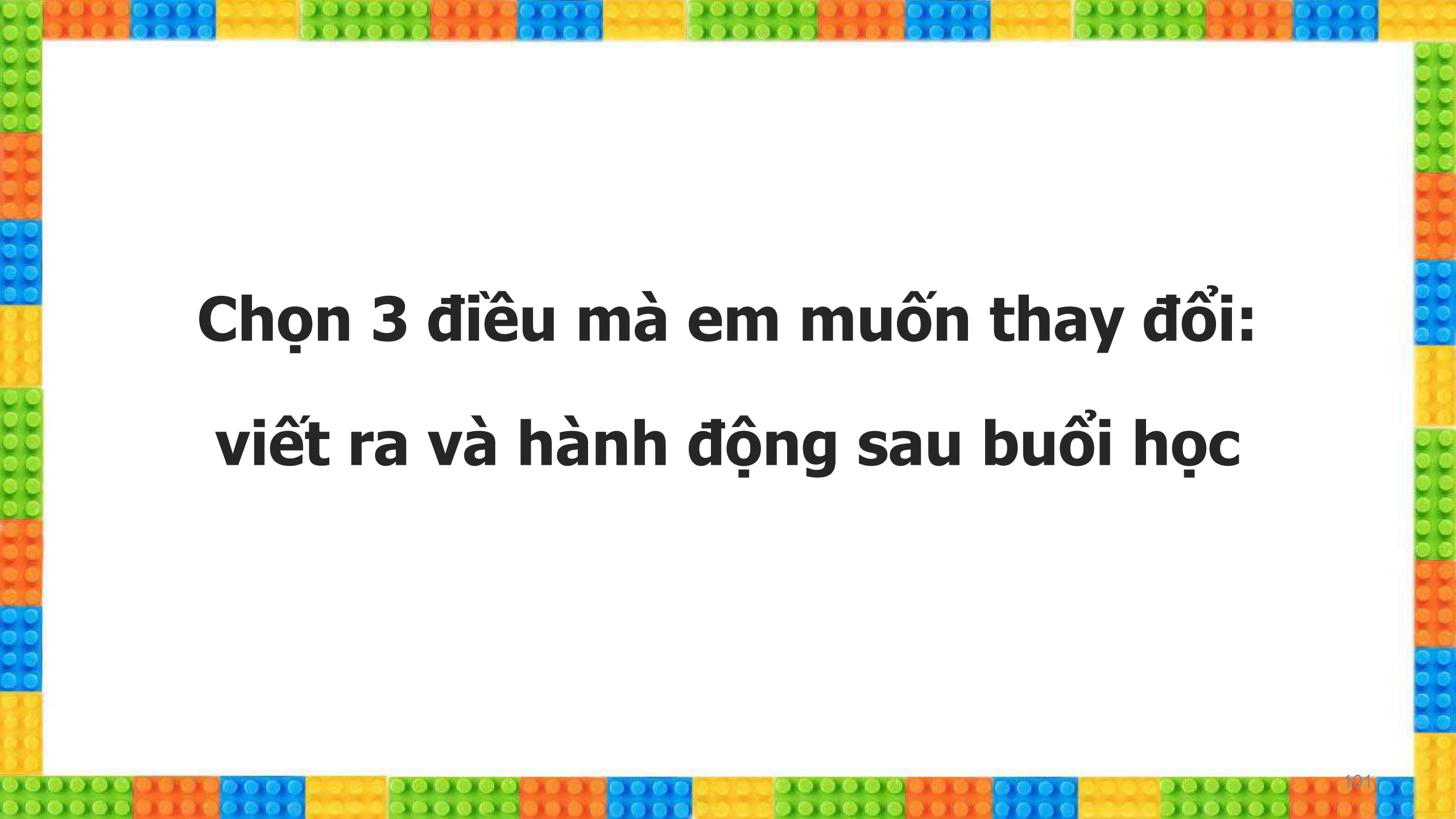
Nguồn hình: UNICEF VN

Hướng dẫn 04 Điểm tương đồng

Rèn luyện khả năng đọc và xây dựng điểm tương đồng 6 yếu tố sau:

1. Biểu hiện khuôn mặt
2. Tư thế
3. Cử chỉ, điệu bộ
4. Hơi thở
5. Giọng điệu
6. Ánh mắt

A decorative border made of colorful LEGO bricks in shades of red, yellow, green, and blue surrounds the central text area.

**Chọn 3 điều mà em muốn thay đổi:
viết ra và hành động sau buổi học**

A young child is sitting at a table, focused on drawing on a white sheet of paper. The child is wearing a white t-shirt and is holding a yellow marker in their right hand, drawing a large, dark, scribbled shape. Several other markers in various colors (yellow, green, blue, purple, orange) are scattered on the paper around the drawing. The background shows a wooden table and a grey chair.

CHẶNG 06
KỸ NĂNG TƯ DUY
PHẢN BIỆN

Mục tiêu học kỹ năng tư duy phản biện

01

Học viên nắm rõ
định nghĩa về "Tư
duy phản biện"

02

Hiểu và thực hành
được các lối suy luận
sao cho **hiệu quả**

03

Nhận diện và đề phòng
các lối **ngụy biện**

Nội dung

01. TỔNG QUAN

02. HƯỚNG DẪN LOGIC

03. NGỤY BIỆN

04. CÁCH THỰC HÀNH

The image features the word "FINISH" constructed from colorful LEGO bricks. The letters are arranged on a background split diagonally from the top-left to the bottom-right, with a yellow section on the left and a white section on the right. The letter 'F' is purple, 'I' is orange, 'N' is green, 'I' is orange, 'S' is green, 'H' is green, and 'H' is green. Scattered around the main letters are several individual bricks in orange, blue, green, and purple. The text "01. TỔNG QUAN" is positioned on the white background to the right of the word.

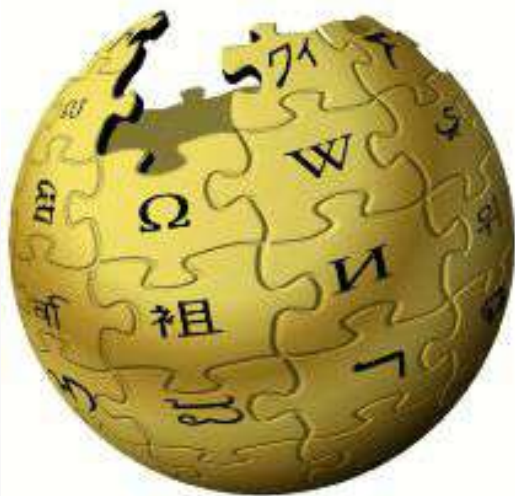
01. TỔNG QUAN

TƯ DUY PHẢN BIỆN LÀ GÌ?

- Còn được gọi tên là **tư duy đa chiều, tư duy sâu sắc**
- Đây là cách con người suy ngẫm về 1 thông tin/ sự kiện nào đó ở **nhiều góc nhìn khác nhau để có được sự hiểu biết đầy đủ, sâu sắc về chủ thể**

Wikipedia

BÁCH KHOA
TOÀN THƯ' MỞ

"TƯ' DUY PHẢN BIỆN

là phân tích & đánh giá một thông tin đã có

theo các cách nhìn khác

nhằm làm sáng tỏ & khẳng định lại tính chính xác
của vấn đề"

1. Tìm kiếm sự thật

2. Nhìn sự việc bằng góc nhìn mới

Tâm quan trọng của tư duy phản biện

- Toàn diện. Lĩnh vực nào cũng cần
- Tương lai thế giới phụ thuộc vào Khoa học kỹ thuật, công nghệ thông tin và đổi mới. Không có Tư duy phản biện, không thể phát triển
- Con người cần tư duy rõ ràng và có hệ thống
- Tăng cường sức sáng tạo của loài người
- Cuộc sống ý nghĩa hơn với phản tư
- Nền tảng của khoa học và dân chủ

2022 Skills Outlook

Growing

- 1 Analytical thinking and innovation
- 2 Active learning and learning strategies
- 3 Creativity, originality and initiative
- 4 Technology design and programming
- 5 Critical thinking and analysis
- 6 Complex problem-solving
- 7 Leadership and social influence
- 8 Emotional intelligence
- 9 Reasoning, problem-solving and ideation
- 10 Systems analysis and evaluation

Source: Future of Jobs Report 2018, World Economic Forum

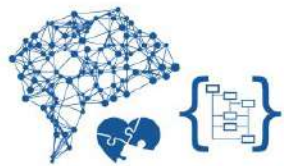
Declining

- 1 Manual dexterity, endurance and precision
- 2 Memory, verbal, auditory and spatial abilities
- 3 Management of financial, material resources
- 4 Technology installation and maintenance
- 5 Reading, writing, math and active listening
- 6 Management of personnel
- 7 Quality control and safety awareness
- 8 Coordination and time management
- 9 Visual, auditory and speech abilities
- 10 Technology use, monitoring and control

Top 10 skills

in 2020

1. Complex Problem Solving
2. Critical Thinking
3. Creativity
4. People Management
5. Coordinating with Others
6. Emotional Intelligence
7. Judgment and Decision Making
8. Service Orientation
9. Negotiation
10. Cognitive Flexibility

Source: Future of Jobs Report, World Economic Forum

in 2015

1. Complex Problem Solving
2. Coordinating with Others
3. People Management
4. Critical Thinking
5. Negotiation
6. Quality Control
7. Service Orientation
8. Judgment and Decision Making
9. Active Listening
10. Creativity

Top 10 skills of 2025

- Analytical thinking and innovation
- Active learning and learning strategies
- Complex problem-solving
- Critical thinking and analysis
- Creativity, originality and initiative
- Leadership and social influence
- Technology use, monitoring and control
- Technology design and programming
- Resilience, stress tolerance and flexibility
- Reasoning, problem-solving and ideation

Type of skill

- Problem-solving
- Self-management
- Working with people
- Technology use and development

Source: Future of Jobs Report 2020, World Economic Forum.

Lợi ích của tư duy phản biện

- Chìa khóa thành công
- Ra quyết định tốt hơn
- Tập trung, không đi sai hướng
- XH phản biện là 1 XH văn minh và phát triển
- Con người hạnh phúc
- Cải thiện mối quan hệ
- Khai thông sự tò mò, khuyến khích sáng tạo
- Xây dựng sự độc lập/sự tự tin

Người có Tư Duy Phản Biện thường:

1. Nêu ra những câu hỏi và những **vấn đề thiết thực, sống còn**, phát biểu chúng một cách **rõ ràng và chính xác**.
2. Tập hợp và đánh giá những **thông tin có liên quan**, sử dụng những ý niệm trừu tượng để lý giải chúng một cách hiệu quả.
3. Đi đến những kết luận và giải pháp **có lý lẽ**, kiểm nghiệm chúng bằng những **tiêu chí và chuẩn mực thích hợp**.
4. Tư duy một cách **cởi mở** bên trong những hệ thống tư tưởng khác nhau, nhìn nhận và đánh giá (nếu cần) những giả định, hàm ý và những hệ luận thực hành của chúng.
5. **Truyền thông một cách có hiệu quả** cho người khác nhằm đưa ra những giải pháp cho những vấn đề phức hợp.

Người không có Tư Duy Phản Biện thường:

1. Không tập trung vấn đề chính, lan man
2. Chỉ nhìn vấn đề từ 1 góc nhìn hạn hẹp và cho là tuyệt đối đúng
3. Đánh giá vấn đề cảm tính, không có tiêu chuẩn rõ ràng
4. Thường có xu hướng tin vào những hiện tượng siêu nhiên, dễ bị thuyết phục bởi kinh nghiệm cá nhân hơn là những nghiên cứu khoa học

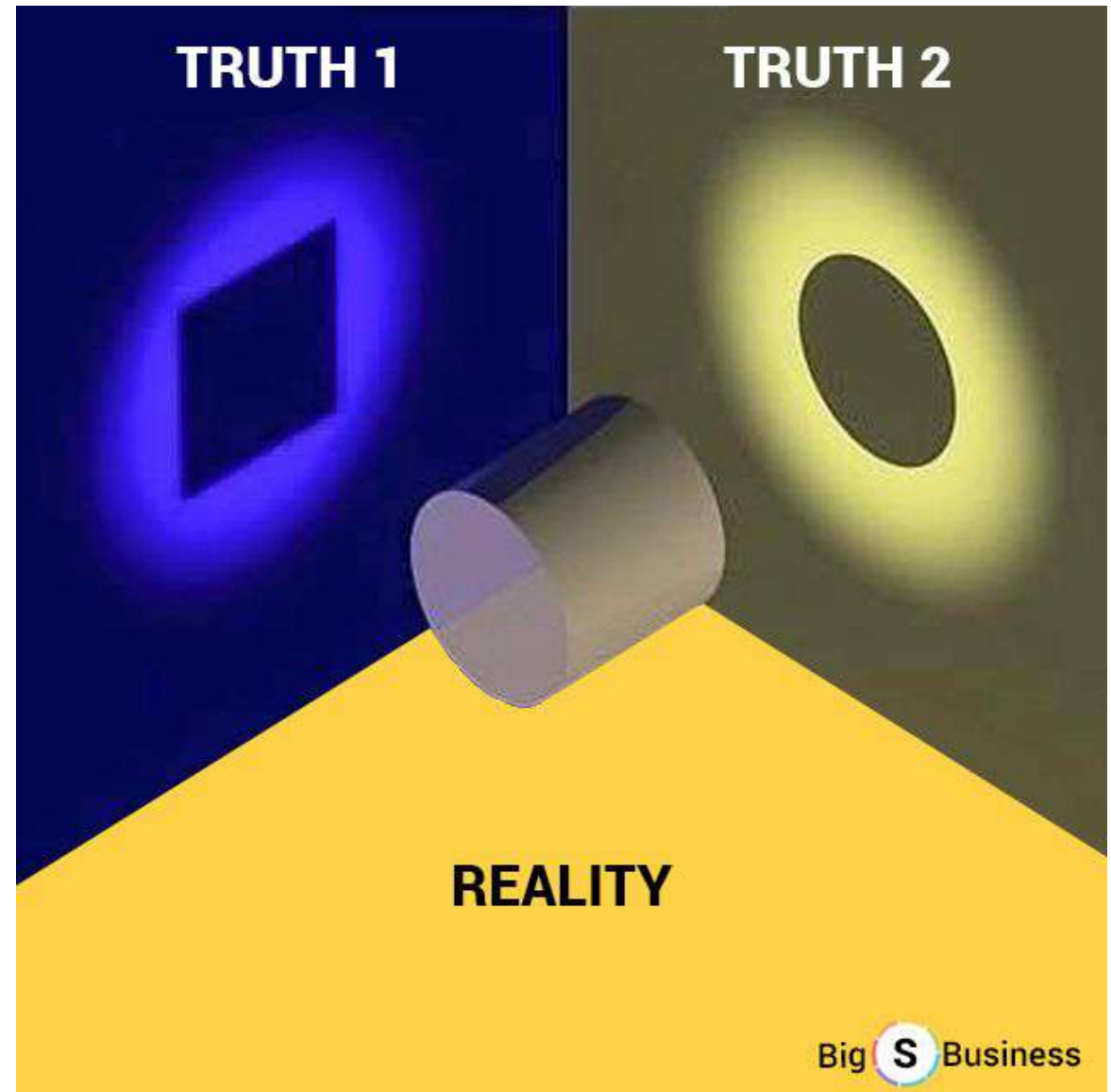
- *Sách đó hay lắm vì tỷ phú Bill Gate đọc và nghiên ngẫm kỹ lắm*
- Đó là thầy của lớp mình, đương nhiên thầy nói chi cũng đúng
- *Ở đây không có biển cấm đồ rác nên tất nhiên là tôi được quyền đồ.*
- Theo tôi khảo sát thì 100% học sinh trường mình có TikTok.

SỰ THẬT Ở ĐÂU?

Sự thật và Thật sự ???

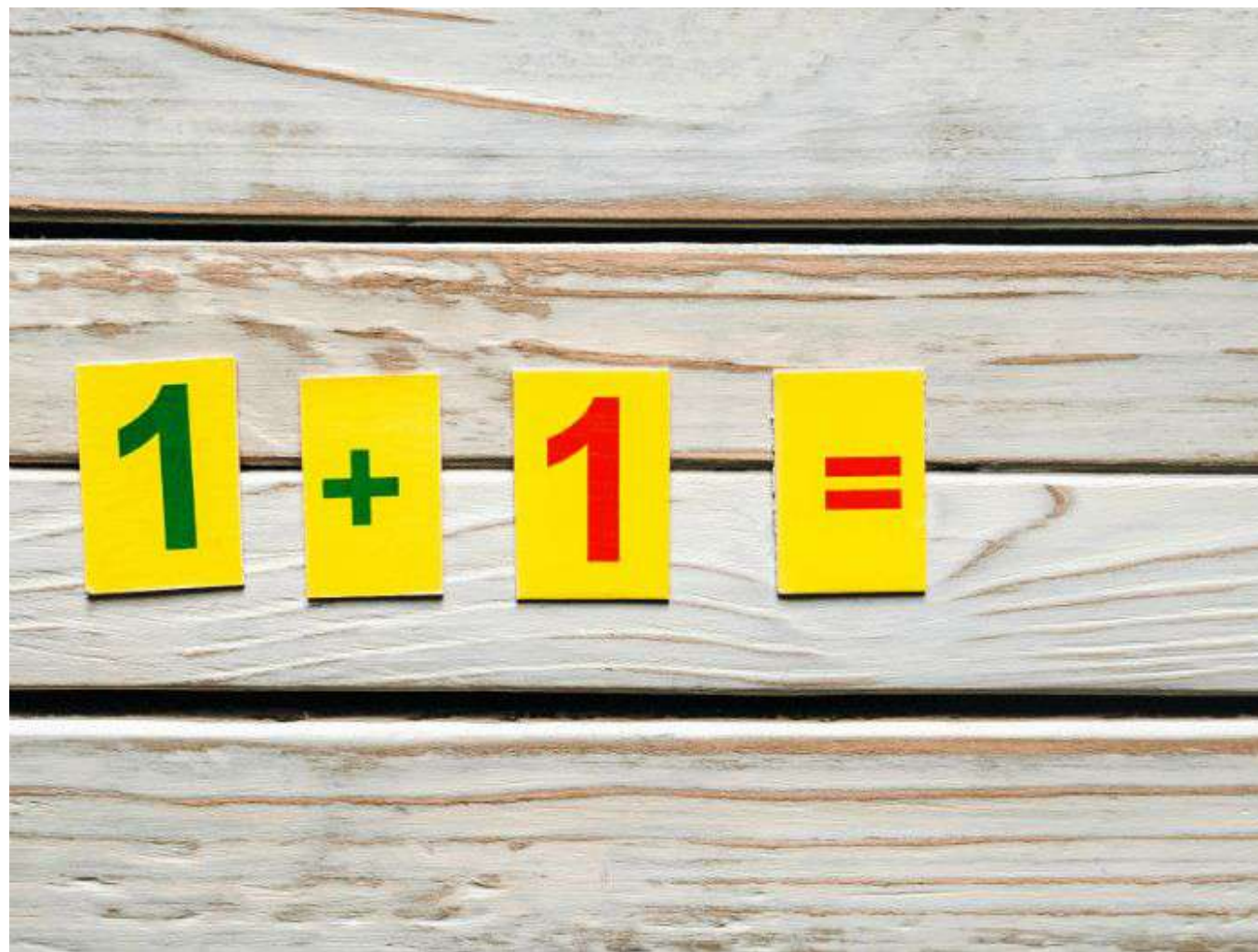

**Nào, cùng tìm
sự thật nhé**

UNCOVER THE FACTS

**Bắt đầu
rất nhẹ nhàng**

**Khó hơn 1 chút: Hành tinh
nào quay quanh trái đất?**

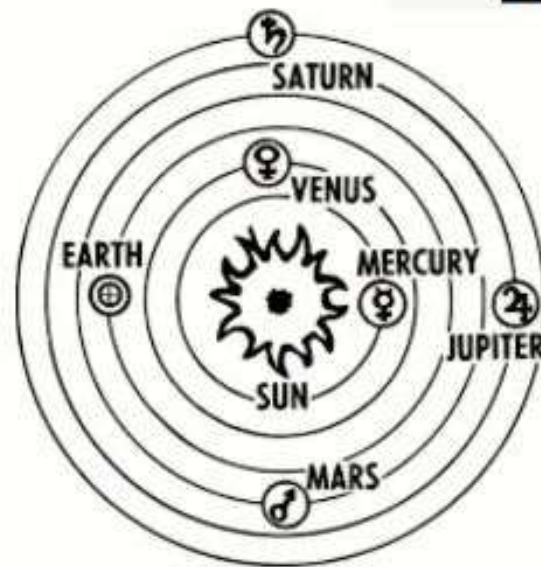
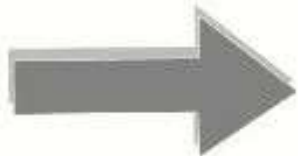
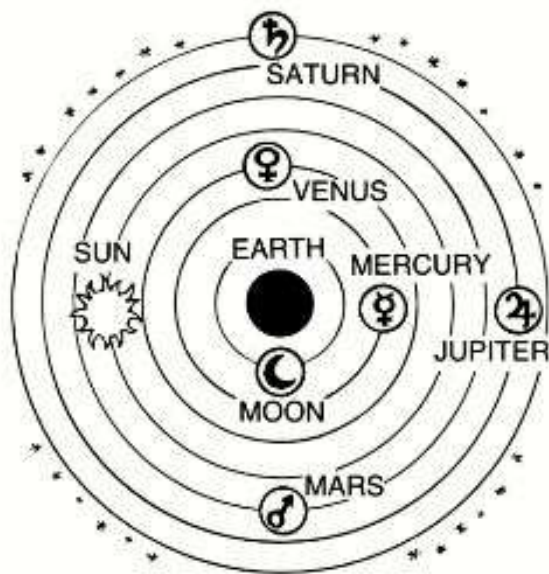
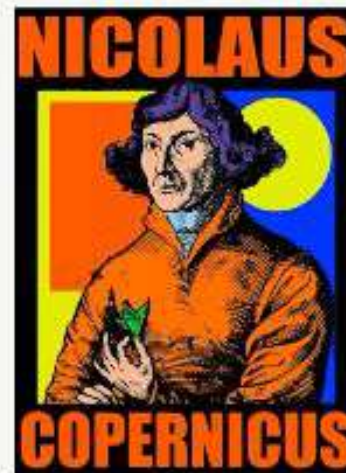
- A. Mặt trời
- B. Mặt trăng
- C. Sao Mộc
- D. Sao Hỏa

Trái đất
là trung tâm

Ừa, có thật
là như vậy không?

Theo bạn, nhận định sau là ĐÚNG hay SAI ?

Tính cách đối lập nhau
thì hấp dẫn lẫn nhau

Theo bạn, nhận định sau là ĐÚNG hay SAI ?

Tính cách đối lập nhau
thì hấp dẫn lẫn nhau

5

Giống nhau GIÁ TRỊ & NIỀM TIN
=
xây dựng tình cảm YÊU MẾN

Theo bạn, nhận định sau là ĐÚNG hay SAI ?

VĐV đạt huy chương ĐỒNG
sẽ VUI HƠN người đạt huy chương BẠC

Theo bạn, nhận định sau là ĐÚNG hay SAI ?

VĐV đạt huy chương ĐỒNG
sẽ VUI HƠN người đạt huy chương BẠC

5

THỰC TẠI & "NẾU NHƯ"

Hạng nhì: nếu cố tí nữa = huy chương VÀNG

Hạng ba: nếu chậm tí nữa = MẤT huy chương

Theo bạn, nhận định sau là ĐÚNG hay SAI ?

Đấm đá vào chăn gối & hét to
rất hiệu quả để giảm sự bất mãn

Theo bạn, nhận định sau là ĐÚNG hay SAI ?

Đấm đá vào chăn gối & hét to
rất hiệu quả để giảm sự bất mãn

5

Không có bằng chứng:
hành vi BẠO LỰC = giảm BẤT MÃN
Ngược lại thì có nhiều chứng cứ hơn

Theo bạn, nhận định sau là ĐÚNG hay SAI ?

Chơi một mình kéo MẠNH hơn
Chơi cùng nhóm kéo YẾU hơn

Theo bạn, nhận định sau là ĐÚNG hay SAI ?

Chơi một mình kéo MẠNH hơn
Chơi cùng nhóm kéo YẾU hơn

5

Lười nhác trong tập thể & bớt cố gắng.
Tin rằng người khác sẽ làm thay phần mình

Tui mù màu
mấy ông ơi !!!

Còn bao nhiêu sự thật mà chúng ta đang mơ hồ?

1. Số người chết vì cá mập cắn ít hơn số người bị chó cắn chết?
2. Sự thật là não bộ ngừng phát triển sau 35-40 tuổi?
3. Khi trưởng thành não bộ sẽ có nhiều tế bào hơn so với lúc mới sinh?
4. Thuốc kháng sinh dùng để chữa bệnh nên số người được cứu nhờ thuốc kháng sinh cao hơn số người chết vì thuốc kháng sinh?
5.

Sự thật ở đâu?

- 1 nhà phản biện giỏi không phải là người nghi ngờ mọi thứ mà là người **cần trọng đôi với những điều quan trọng**
- Họ biết cách kiểm chứng thông tin và thường phản tư (self-reflection) để nói chuyện với hệ thống niềm tin của bản thân

Rèn luyện **CHỦ NGHĨA HOÀI NGHI** một cách đúng đắn là yêu cầu bắt buộc đối với nhà Tư duy phản biện

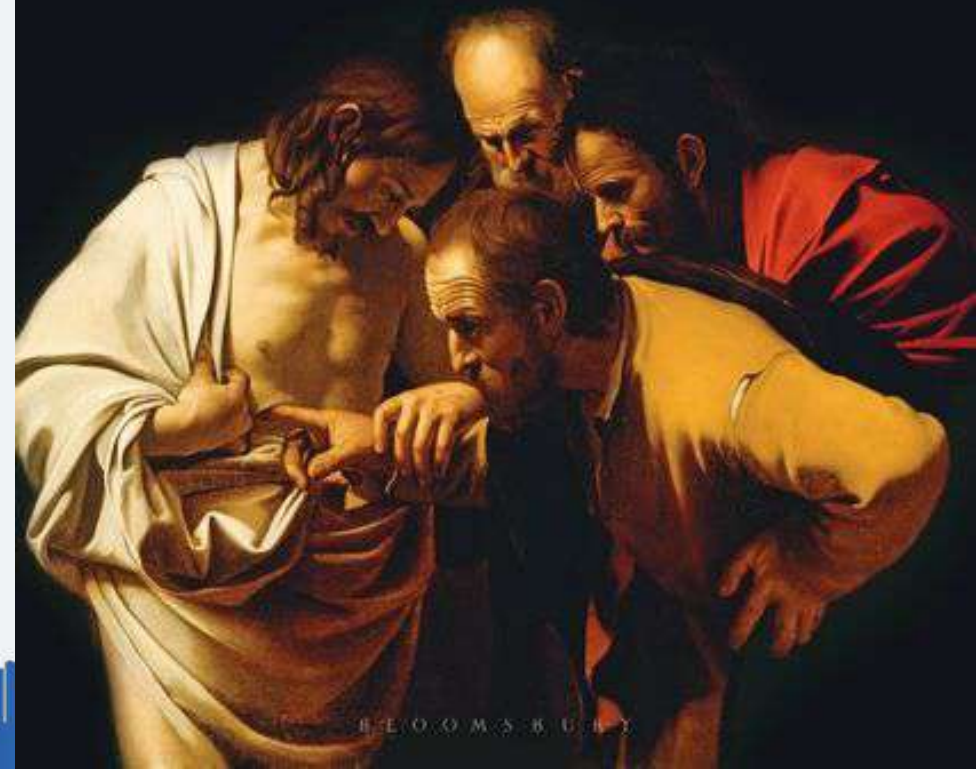
2 câu hỏi có ý nghĩa là:

1. Điều này có phải là sự thật không?
2. Ngoài ra có còn góc nhìn khác không?

EDITED BY DIEGO E. MACHUCA
AND BARON REED

SKEPTICISM

FROM ANTIQUITY
TO THE PRESENT

02. HƯỚNG DẪN LOGIC

Suy luận logic

**Các khái niệm
cơ bản**

01

**Diễn dịch và
quy nạp**

02

03

**Rèn luyện diễn dịch
và quy nạp**

04

**Lỗi lập luận
thường gặp**

MỆNH ĐỀ

(Proposition)

Là 1 phát biểu bao gồm chủ ngữ và vị ngữ diễn đạt trọn vẹn một ý (có thể là tiền đề hoặc kết luận)

Ví dụ: **Đà Nẵng là trung tâm miền Trung Việt Nam**

TIỀN ĐỀ (Premise)

Là những dữ kiện (tri thức, nhận thức, ví dụ,...) tạo ra sức thuyết phục cho kết luận

Ví dụ: *Hành lang kinh tế Đông Tây có đích đến cuối cùng là Đà Nẵng. Và Đà Nẵng là điểm đến giao thương quốc tế do có cảng biển và sân bay. Do đó, ĐN là trung tâm.*

GIẢ ĐỊNH (assumption)

Là 1 hệ thống niềm tin, nguyên tắc,... mà người lập luận cho là đúng nên ngầm căn cứ vào đó mà rút ra kết luận.

Ví dụ: **Giả sử (nếu)** thầy cô làm cho tiết học hấp dẫn hơn thì trường mình sẽ toàn là học sinh xuất sắc

KẾT LUẬN (Conclusion)

Là nhận thức do người lập luận đúc rút từ các tiền đề và dựa trên các giả định.

Ví dụ: Luật quy định ra đường phải đội mũ bảo hiểm. Tôi bị công an thổi phạt vì vi phạm điều này. **TÔI ĐÃ SAI**

Lưu ý:

Khi lập luận thường thì người ta sẽ nói ra
tiền đề mà lại ẩn đi giả định

Tư duy phản biện khó nhất là đi
tìm giả định

LẬP LUẬN (argument)

Là 1 ý kiến bao gồm vài/ nhiều mệnh đề được phân loại thành tiền đề và kết luận

Ví dụ: Xe ô tô có tiêu chuẩn khí thải nên khói thải gây độc ở mức chấp nhận được. Xe máy không bị áp tiêu chuẩn nào. Thủ phạm gây ô nhiễm không khí là xe máy.

TAM ĐOẠN LUẬN (syllogism)

Là lập luận bao gồm 1 kết luận được sinh ra từ 1 tiền đề chính và 1 tiền đề phụ

Ví dụ:

1. Người trẻ chúng tôi rất năng động.
2. Em mới 14 tuổi.
3. Em rất năng động.

TIỀN ĐỀ CHÍNH (major premise)

Thông thường là những chuẩn mực và khuôn khổ như các luật định, quy tắc, nguyên tắc, quan sát... mang tính chân lý, định nghĩa, khái quát...

Ví dụ: trong tam đoạn luận ở trên, “Người trẻ chúng tôi rất năng động”

TIỀN ĐỀ PHỤ

(minor premise)

Là tri thức, nhận thức của người lập luận, gắn liền với tình huống cụ thể.

Ví dụ: trong tam đoạn luận ở trên, “Em mới 14 tuổi”.

LẬP LUẬN HỢP LOGIC (cogent/valid)

Có kết luận được suy ra từ các tiền đề (lưu ý: 1 lập luận hợp logic có thể đúng hoặc không đúng, nhưng lập luận đúng thì chắc chắn phải hợp logic)

Ví dụ: Thời tiết khắc nghiệt, kinh tế nghèo khó khiến dân miền Trung cần cù chịu khó. Em dân Đà Nẵng. Em cần cù chịu khó.

LẬP LUẬN ĐÚNG (sound)

Có kết luận được suy ra từ các tiền đề đúng và hợp logic

Ví dụ: Xe buýt giúp giảm kẹt xe. Em muốn đường phố không bị kẹt xe. Do đó em chọn xe buýt để đi học.

**LẬP LUẬN KHÔNG HỢP
LOGIC hiển nhiên là
không ĐÚNG (xem phần
Lỗi Lập Luận)**

Ví dụ: Phần lớn người dân Việt Nam yêu bóng đá. Ông Bill Clinton có vợ tên là Hillary Clinton. Do đó em thích ăn hủ tiếu.

CÁC YẾU TỐ CỦA LẬP LUẬN

Tiền đề chính

+

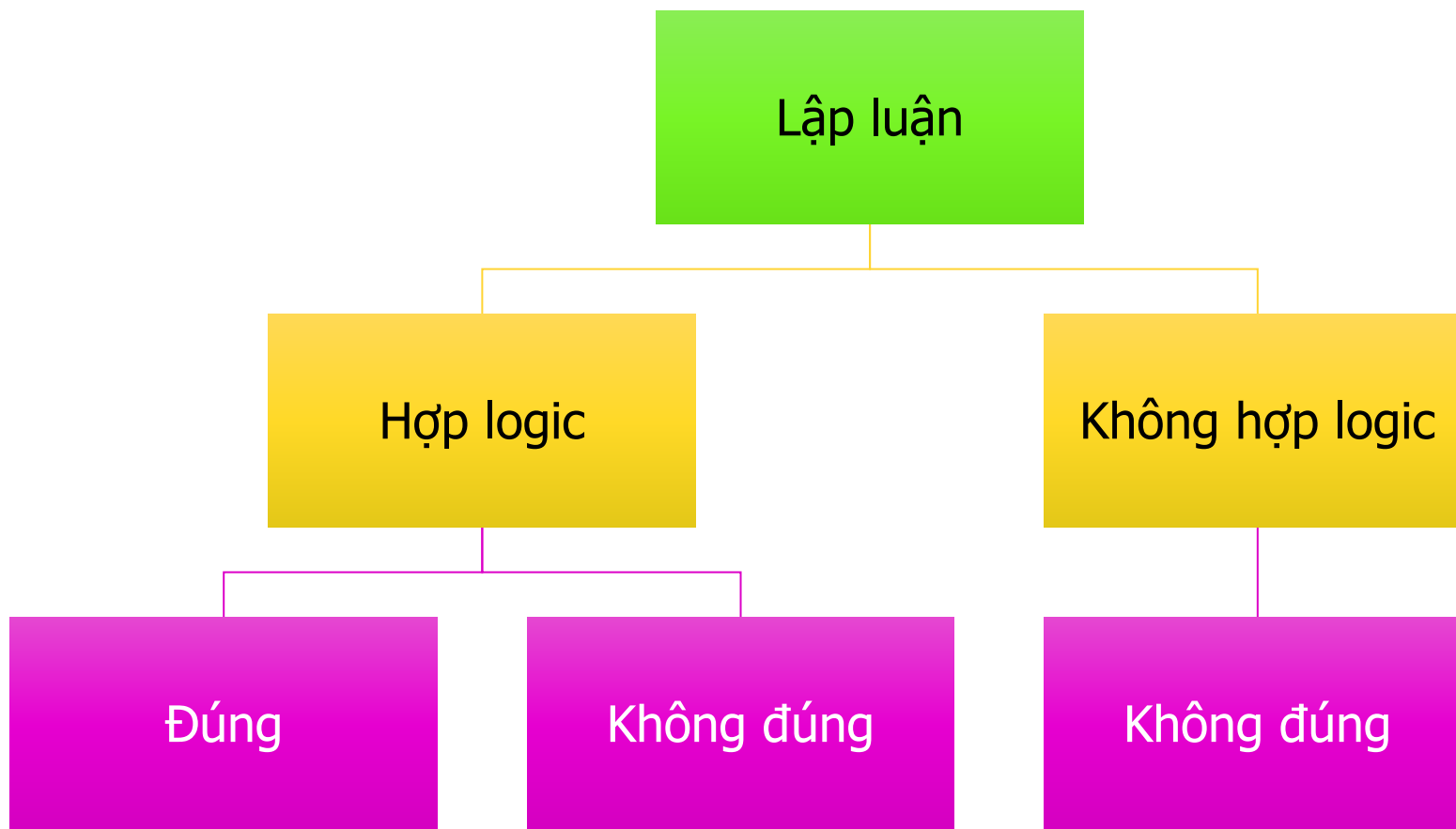
Tiền đề phụ

Kết luận

**Có sự tồn tại
của giả định**

CÁC TÍNH CHẤT CỦA LẬP LUẬN

Xem lại Tam Đoạn Luận (Syllogism)

- Thời tiết khắc nghiệt, kinh tế khó khăn khiến đa phần người miền Trung chịu khó, cần cù (**tiên đề chính**)
- Tôi là người miền Trung (**tiên đề phụ**)
- Do vậy, tôi chịu khó, cần cù (**kết luận**)

Giả định ở đây là gì??

VÍ DỤ

- Đa số giới trẻ Việt Nam dùng facebook
- Cả trường tôi toàn người trẻ
- Vì vậy, cả trường tôi hay đi hát karaoke

□ **2 tiền đề đúng nhưng kết luận không đi theo 2 tiền đề này □ lập luận không hợp logic (và đương nhiên là 1 lập luận không đúng)**

VÍ DỤ

- Tất cả giới trẻ Việt Nam dùng facebook
- Con là 1 người trẻ
- Vậy đương nhiên con phải dùng facebook

Lập luận này đúng không? **KHÔNG**

Tuy không đúng nhưng lập luận này hợp logic

Ví dụ:

- Thái độ là điều quyết định sự nghiệp thành công hay không của 1 con người
- Con là người có thái độ đúng đắn
- Như vậy chắc chắn con sẽ có 1 tương lai thành công

Giả định nào bị ẩn mất rồi?

Tiền đề đúng hoặc nghe có vẻ đúng. Kết luận được suy ra từ các tiền đề trên rất hợp logic.

NHƯNG giả định sai thì kết luận cũng sai.

Như vậy, bước đầu tiên để con tư duy phản biện sắc bén cần:

- 1. Rèn luyện tư duy logic**
- 2. Phát hiện giả định/đánh giá nó**
- 3. Rèn luyện tư duy diễn dịch và quy nạp nhuần nhuyễn**

Diễn dịch & Quy nạp

Tư duy diễn dịch (Deductive thinking): là cách lập luận đi từ 1 phạm trù lớn, khái quát đến 1 phạm trù bé hơn, cụ thể hơn.

Ví dụ:

- Đọc sách là một cách hiệu quả để phát triển trí tuệ.
- Mỗi ngày tôi đều đọc ít nhất 20 trang sách chuyên môn và phát triển bản thân.
- Do đó sau 1 khoảng thời gian, trí tuệ tôi đã tăng tiến.

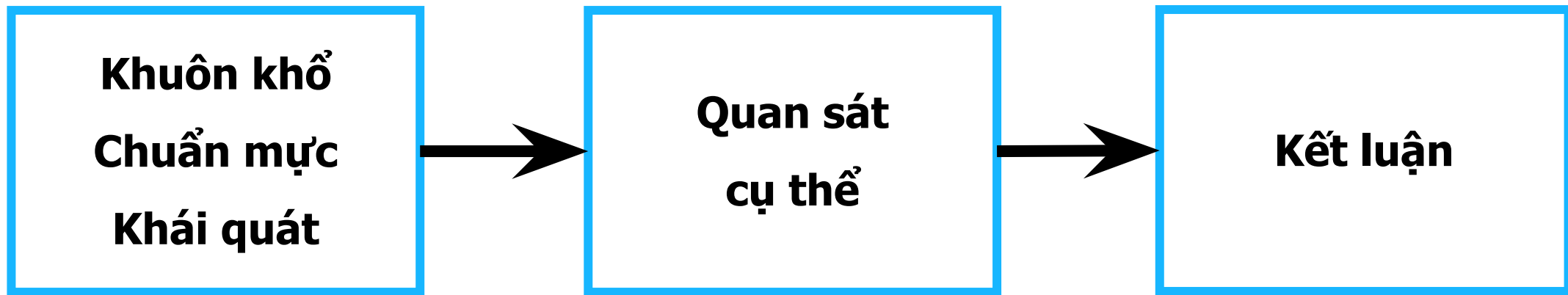

Tư duy quy nạp (Inductive thinking): là cách lập luận đi từ cụ thể đến khái quát

Ví dụ:

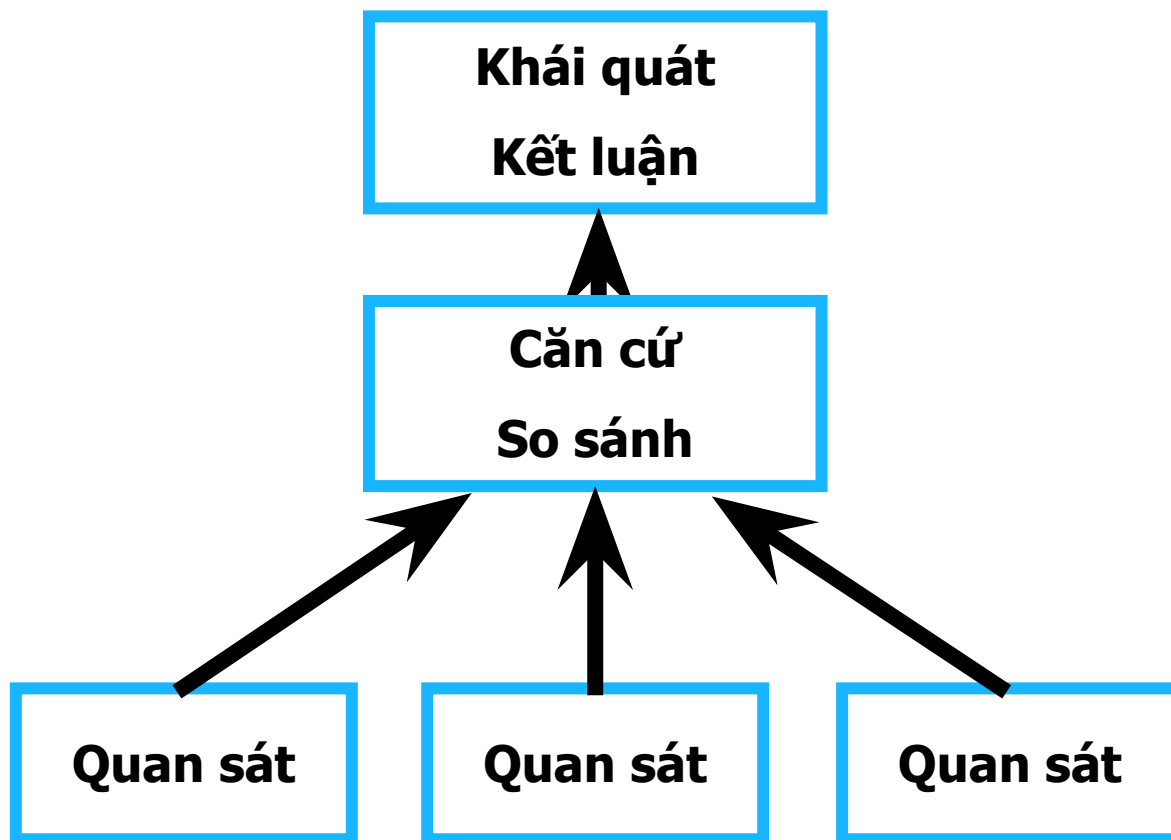
- Bạn A có smartphone, bạn B bạn C cũng có.
 - Do đó mẹ phải mua cho con 1 cái smrtphone
- Tôi đi chơi ở Sài Gòn 3 lần và đều được đón tiếp rất tuyệt.
 - Wow, người Sài Gòn thật tuyệt (T/F)
- Tháng rồi có 5 vụ đánh nhau ở trường ABC quận XYZ.
 - Cái quận XYZ đó học sinh hư quá (T/F)

TƯ DUY ĐIỂN DỊCH = SUY LUẬN XUÔI

- Nói có sách, mách có chứng
- Các quyết định, hợp đồng: “căn cứ”, “xét đề nghị của...”

TƯ DUY QUY NẠP = SUY LUẬN NGƯỢC

- **Vĩ nhân hay dị nhân?**
- **Ăn cơm lén lút = ăn vụng??**

Sự phổ biến của quy nạp

- Bác sĩ
- Điều tra tội phạm
- Chuyên gia tư vấn tâm lý
- Người vợ đũa cả năm 😊

Lỗi lập luận thường gặp

1. Bỏ sót hay cố tình lờ bớt nguyên nhân
2. So sánh thiếu căn cứ
3. Mẫu thống kê không đủ tính đại diện hay độ phù hợp
4. Giả định về điều kiện cần và đủ
5. Giả định về tính bất biến
6. Dẫn chứng ngụy tạo/vô trách nhiệm

1. Bỏ sót hay cố tình lơ bớt nguyên nhân

Tỷ lệ các bạn thanh thiếu niên thời nay nghiện game online đã lên mức báo động (theo báo ABC, khảo sát XYZ thì 70% các em trong độ tuổi 10-14 chơi game online trên 3 tiếng/ ngày). Các bạn trẻ với 1 chiếc điện thoại, iPad hay máy tính thì rất dễ dàng tiếp cận. Do đó việc ngăn cản và hạn chế kinh doanh các mặt hàng này là một chính sách đúng đắn.

Câu hỏi: điều gì đã bị bỏ qua trong lập luận trên?

2. So sánh thiếu căn cứ

Theo báo cáo của Viện nghiên cứu xã hội Hoa Kỳ (Gallup) vào tháng 9 năm 2019, 48% người đi làm đã chuyển sang làm việc tại nhà (Work From Home) toàn phần hoặc bán phần trong năm 2019. Dự báo xu hướng này sẽ tăng cao trong thời gian tới. Do đó Công ty vệ sinh môi trường Đà Nẵng cần tập trung trang bị thật tốt hệ thống và nền tảng kỹ thuật để đón đầu xu hướng này.

Câu hỏi: đây là một lập luận có căn cứ chính xác không? Lỗi là gì?

3. Mẫu thống kê không đủ tính đại diện hay độ phù hợp

Lớp chúng tôi quyết định sẽ đi đến Đà Lạt dịp hè này và thuê homestay. Đây là một homestay mới mở nên qua hình ảnh thì thấy rất sạch sẽ, nội thất mới mẻ hiện đại và được 100% đánh giá là 5 sao.

Tôi đến Nghệ An và gặp 10 người xài iPhone 12. Tỉnh Nghệ An giàu có thật.

Câu hỏi: dữ kiện cung cấp có chắc chắn cho 1 kết luận đúng không?

4. Giả định về điều kiện cần và đủ

Để có thể trở thành học sinh xuất sắc, mỗi học sinh chúng ta cần:

1. Được trang bị công cụ dụng cụ học tập đầy đủ, hiện đại.
2. Đề xuất nhà trường và giáo viên tăng cường sự tương tác tạo ra bầu không khí học tập thú vị, vui vẻ, dễ tiếp thu.

Câu hỏi: lập luận này có giúp các bạn trở thành học sinh xuất sắc?

5. Giả định về tính bất biến

Theo truyền thống của dân tộc Việt Nam thì người phụ nữ phải giỏi cả 4 thứ là Công Dung Ngôn Hạnh. Điều này là động lực để các bạn nữ học sinh ngoài việc lo học giỏi các môn ở trường thì ở nhà phải theo phụ ba mẹ việc nhà, đồng thời học thêm các kỹ năng phụ trợ khác (nấu ăn, may vá ...) nhằm hoàn thiện 4 yếu tố này.

Câu hỏi: lập luận này đúng không? Nếu sai thì sai chỗ nào?

6. Dẫn chứng ngụy tạo/vô trách nhiệm

1. Các nhà khoa học hành vi thực hiện nghiên cứu với 5 con khỉ. Họ để chúng vào trong một phòng, ở giữa phòng có treo 1 nải chuối, dưới nải chuối là một cái thang chữ A
2. Phật Tổ nói rằng
3. Theo một nghiên cứu khoa học thì ...
4. Theo các nhà tâm lý học thì
5. Theo kenh14.vn thì

Câu hỏi: điều tồi tệ đối với cách mở đầu lập luận này là gì?

03.

NGỤY BIỆN

Ngụy biện là gì?

**Đưa ra kết luận nghe thì thấy đúng
nhưng lại là sai, đấy chính là ngụy biện.**

Ngụy biện là gì?

Nếu chúng ta vô tình đưa thêm hoặc thiếu chi tiết khiến kết luận chệch hướng hoặc thiếu cơ sở

LỖI NGỘ BIỆN

Nhưng nếu chỉ vì muốn hơn thua mà cố tình thực hiện thì là **LỖI NGỤY BIỆN**

2 NHÓM NGỤY BIỆN

ĐÁNH LẠC HƯỚNG		THIẾU DỮ KIỆN	
1.	Cá trích	10.	Dẫn sai quyền lực
2.	Lợi dụng cảm xúc	11.	Câu hỏi dẫn dắt
3.	Vòng vo tam quốc	12.	Không biết lại nói càn
4.	Người rơm	13.	Song đề sai
5.	Hai sai thành 1 đúng	14.	Nhân quả không liên kết
6.	Tấn công cá nhân/động cơ	15.	Khái quát vội vã
7.	Lợi dụng quyền lực/bạo lực	16.	So sánh ẩu
8.	Sờ tay sau gáy	17.	Dối trợn
9.	Hùa theo đám đông/bầy đàn	18.	Tiền hậu bất nhất

1. Cá trích

Những chi tiết không liên quan nhưng được cố tình sử dụng để đánh lạc hướng sự chú ý
Vd: Vooc là một loài nguy cấp cần được bảo vệ. NB: người nghèo còn cả đồng kia lại không lo, đi lo cho cái con khỉ đó.

2. Lợi dụng cảm xúc

- Thường đưa vào câu từ nhằm đánh trúng tâm lý hoặc đạo đức của con người như sợ hãi, thương xót, ngưỡng mộ, hiếu thuận, lễ phép, nỗ lực, yêu thương ... để họ nghe theo chiều hướng có lợi cho lập luận, cho dù lập luận đó vô lý
- Ví dụ: *Con có biết ba mẹ khổ cực như thế nào để kiếm tiền không mà con lại không chịu tập trung học hành thế này hả con? Con có biết vậy là bất hiếu không?*

3. Vòng vo tam quốc

- Thường chỉ loay hoay lui tới với một vài chi tiết không liên quan đến vấn đề đang đặt ra vì không thể hay không muốn trả lời đúng vào trọng tâm của câu hỏi.

Ví dụ: Nó đã từng là thủ khoa hội thi vô trường mình và nhà cậu ấy cũng khá giả. Do đó tôi cho rằng thủ phạm trộm tiền lần này không phải cậu ấy đâu.

4. Người rơm

- Người lập luận không thể đối đầu hay tấn công trực tiếp, vì vậy họ dựng lên một sự kiện/sự vật/ khái niệm khác để tìm hưởng công kích.

Ví dụ: tôi không đồng ý với kế hoạch phân chia công việc trong nhóm thuyết trình của cậu. Cậu có biết những nhóm khác họ đã tham khảo biết bao nhiêu chuyên gia trước khi quyết định vấn đề này không?

5. Hai sai thành 1 đúng

- Người lập luận vin vào một cái sai của người khác để biện hộ hay lấp liếm cho cái sai của mình.

Ví dụ: Ơ kìa, ngoài đường có quá trời đứa không đội mũ bảo hiểm đó kìa, sao anh thôi phạt có mình em?

6. Tấn công cá nhân

- Người lập luận dùng các chi tiết có tính công kích cá nhân thay vì phản bác lại lập luận hay luận điểm đối lập.

Vd: nhà bạn nghèo thì làm sao bạn đủ năng lực để làm trưởng ban tổ chức cho cả lớp đi chơi ở những nơi sang trọng như Intercontinental nhỉ

7. Lợi dụng quyền lực/vũ lực

- Người lập luận có những đe dọa dưới dạng ẩn ý hoặc công khai trong những tiền đề hay kết luận vốn không liên quan gì đến nhau.

Vd:

- *Thế tao là trưởng nhóm hay mày là trưởng nhóm.
Làm đi.*
- *Bây giờ muốn gì? Không học bài là nát đít nha con*

8. Sờ tay sau gáy

- Người lập luận có những đe dọa dưới dạng ẩn ý hoặc công khai trong những tiền đề hay kết luận vốn không liên quan gì đến nhau.

Vd:

- *Mày chê Công Viên Thủy Tinh làm gì? Thế mày đã làm từ thiện bao giờ chưa?*
- *Các bạn đã làm gì cho tổ quốc chưa?*

9. Hòa theo đám đông

- Người lập luận cho rằng đâu phải chỉ có mỗi mình sai mà nhiều người khác cũng làm như mình vậy.

Ví dụ:

- *Ba mẹ mua cho con cái LV bản limited này nhe, mấy đứa bạn con được ba mẹ tui nó tặng vào dịp sinh nhật hết á*
- *Mài có thấy cả triệu người xem bà Moon hơ? Bà giỏi lắm đó.*
- *Trời trời, Blackpink mặc mẫu đồ đẹp quá. Ta mua vì học sinh trường mình 99% mặc như vậy á.*

10. Dẫn sai quyền lực

- Vận dụng không đúng hoặc không vận dụng một cơ sở xác đáng (được chấp nhận rộng rãi về mặt khoa học, chính trị xã hội ...) để tạo sức thuyết phục cho lập luận.

Vd: theo thống kê thì xe máy chiếm tỷ lệ tai nạn giao thông chết người đa số, do đó giải pháp của chúng ta chính là hạn chế tiến tới dần xóa bỏ xe máy.

11. Câu hỏi dẫn dắt

- Chứa những ngụ ý của người hỏi để hướng người nghe đi theo quan điểm của người hỏi.

Vd:

- *Mày đi với thằng nào mà giờ mới mò cái mặt về hả con gái rượu?*
- *Ông chưa làm bài tập về nhà đúng không, khai mau.*

12. Không biết lại nói càn

- Người lập luận khẳng định bừa hay phủ nhận một luận điểm vì không có cơ sở chứng minh điều ngược lại.

Vd:

- *Ta thấy lớp phó học tập lớp mình đợt này học xuống ghê, nghi bả cóa bồ ghê nè.*
- *Hoa hậu Thu Thủy và cả Chí Tài đều đột quy khi chạy bộ, ghê quá. May mà mình không tập thể dục 😊*

13.

Song đề sai

- Người lập luận tự giới hạn chỉ có hai lựa chọn và mặc nhiên tuyên bố nếu không phải lựa chọn này thì nhất thiết phải là lựa chọn kia.

Ví dụ: xem xong bộ phim em thấy vui hay buồn?

14. Nhân quả không liên kết

- Người lập luận chỉ khẳng khẳng bám vào một “nhân” duy nhất cho một “quả”, hoặc giả định có một mối quan hệ nhân - quả giữa hai sự việc/sự vật không liên quan đến nhau.

Ví dụ: Tôi muốn giỏi hơn và đọc sách rất có lợi cho trí tuệ, do đó tôi sẽ dành nhiều thời gian để nghiên cứu về việc người ta sản xuất quyển sách ra sao

- Đàn ông mà rửa chén sẽ ly dị

15. Khái quát vội vã

- Người lập luận chưa thu thập đủ tiền để
đã vội vã kết luận.

Ví dụ:

- *Tôi thấy xe số tự động dễ gây tai nạn hơn
xe số sàn đó ông.*
- *Bò sinh ra là để cày, cấp sữa và thịt cho
con người.*

16.

So sánh ầu

- Người lập luận dựa vào một số đặc tính giống hoặc khác giống giữa hai sự việc/sự vật và kết luận là hai khái niệm này giống nhau hay đánh tráo tên gọi cho nhau.

Ví dụ:

- *Nhìn con nhà người ta kìa*
- *Người nào không xài facebook là người lạc hậu*

17.

Dốc tơn

- Người lập luận đi từ một tiền đề ban đầu, tiếp tục bổ sung các tiền đề dự báo theo kiểu “chuyện bé xé ra to” để đi đến một kết luận vô cùng đáng sợ.

Ví dụ:

Ba không cho con ăn KFC thì con không trở nên sành điệu, bạn bè sẽ xa lánh con và con sẽ luôn cô đơn, việc học hành trắc trở và tình duyên sẽ lận đận, con không thể có người yêu, thà vậy con đi tu còn hơn

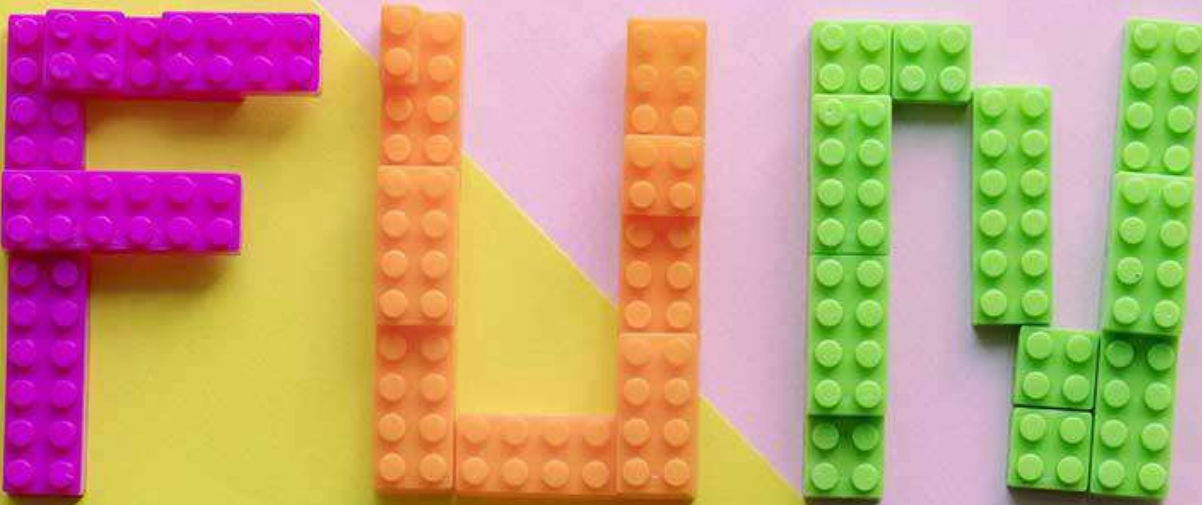
18. Tiên hậu bất nhất

- Người lập luận có lời nói trước sau không giống nhau, hoặc lời nói mâu thuẫn với việc làm.

Ví dụ:

- *Không tăng giá điện, xăng, giá sách giáo khoa*
- *Không được phép chửi bới, bôi nhọ danh dự của các nhà lãnh đạo, quan chức nhà nước*

- Ngoài 18 lỗi ngữ biện trên, trong thực tế chúng ta còn phải gặp nhiều nữa, con số càng ngày càng tăng do tư duy ngữ biện cũng là một kỹ năng có thể ... học hỏi và phát triển.
- Một số ví dụ: *ngụ biện thiên vị, ngụ biện trắng – đen, ngụ biện vin vào truyền thống, ngụ biện trích dẫn thông tin ngoài ngữ cảnh, ngụ biện bằng chứng vụn vặt, ngụ biện lảng tránh chủ đề, ngụ biện nghĩa vụ chứng minh, ngụ biện bôi xấu, ngụ biện cắt xén hoặc che giấu dữ liệu*

04.

CÁCH THỰC HÀNH

- Hãy chọn 1 bài báo trên internet/ 1 status trên facebook và vận dụng những điều đã được học để cùng thực hành nhé
- Thường xuyên tự đặt câu hỏi TẠI SAO cho bản thân (Phản tư)
- Lựa chọn đề tài nhóm con đã được phân công, tiến hành thu thập thông tin và thực hành các bước đưa ra lập luận. Đồng thời hãy nhờ bạn bè mình phản biện để nhận biết đầy đủ các khía cạnh của vấn đề (nếu bạn mình ngại biện thì hãy xem thử đó là loại ngại biện gì nhé)

A young child is sitting at a table, focused on drawing on a white sheet of paper. The child is wearing a white t-shirt with a cartoon illustration of a bear and a book. Several colorful markers are scattered on the paper around the child. The child's hands are visible, holding a marker and drawing lines on the paper. The background is slightly blurred, showing a wooden table and a grey chair.

Tổng kết: NGHĨ LỚN – LÀM NGAY

Hành động để hướng tới sự thay đổi tích cực.

04 NGUỒN Ý NGHĨA

1. **Thành tựu, công nhận, kết quả của công việc**
2. **Hỗ trợ, chia sẻ giúp đỡ người khác**
3. **Khám phá, sáng tạo cái mới, nơi mới**
4. **Thái độ dũng cảm, tự hào khi vượt qua thử thách, khó khăn**

**You only live once, but if you
do it right, once is enough.**

Mae West

THANKS FOR LISTENING

ATI
Action Training Institute
Think Big - Act Now

